

Pellon kunta
Tilinpäätös 2019

Pello

Sisällysluettelo

1. PERUSTIETOA KUNNASTA.....	2
1.1. Kunnan sijainti ja alue	2
1.2. Väestö	2
1.3. Elinkeinorakenne.....	4
1.4. Työllisyys	4
2. PELLON KUNNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ	7
2.1. Pellon visio	7
2.2. Toiminta-ajatus	7
2.3. Kunnanjohtajan katsaus.....	7
3. KUNNAN HALLINTO-ORGANISAATIO.....	12
3.1. Valtuusto	12
3.2. Tarkastuslautakunta.....	13
3.3. Kunnanhallitus	14
3.4. Muut valtuuston valitsemat toimielimet	14
3.4.1. Elinvoimalautakunta	14
3.4.2. Hyvinvointilautakunta.....	15
3.5. Viranhaltijaorganisaatio 31.12.2019	16
3.5.1. Elinvoiman edistäminen	16
3.5.2. Hyvinvoinnin edistäminen	17
4. TALOUDEN KEHITYS.....	19
4.1. Yleinen taloudellinen kehitys	19
4.2. Tornionlaakson seutukunnan talousalueen kehitys.....	19
4.3. Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen	20
4.4. Tilikauden vaikutus kuluun vuoden talousarvioon ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	21
4.5. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	22
4.6. Kunnan henkilöstö	22
4.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	23
4.7.1. Riskienhallinta: elinvoiman edistäminen	23
4.7.2. Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta vuonna 2019: elinvoiman edistäminen	24
4.7.3. Riskienhallinta: Hyvinvoinnin edistäminen.....	25
4.7.4. Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta 2019: hyvinvoinnin edistäminen	27
5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA KOKONAISTALOUDEN TUNNUSLUVUT	31
5.1. Tuloslaskelmat ja sen tunnusluvut.....	31
5.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	33
5.3. Tase ja sen tunnusluvut.....	36
5.4. Kuntakonsernin toiminta ja talous	41
6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	52
7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 2019	54
7.1. Talousarvion toteutuminen elinvoimapalveluissa	54
7.2. Talousarvion toteutuminen hyvinvointipalveluissa	64
7.3. Tuloslaskelman toteutuminen	85
7.4. Investointiosan toteutuminen	87
7.5. Rahoitusosan toteutuminen	89
7.6. Talousarvion sitovat määrärahat ja tuloarviot.....	90
8. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	91
8.1. Tuloslaskelma.....	91
8.2. Rahoituslaskelma	92
8.3. Tase	93
8.4. Konsernilaskelmat.....	96
9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	102
10. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	115
11. TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT	116

1. PERUSTIETOA KUNNASTA

1.1. Kunnan sijainti ja alue

Pellon kunta sijaitsee Lapin läänissä Tornionlaaksossa. Naapurikuntia ovat Suomen puolella Kolari, Ylitornio ja Rovaniemi ja Ruotsin puolella Övertorneå ja Pajala. Pello ja Ylitornio muodostavat Tornionlaakson seutukunnan.

Kunnan kokonaispinta-ala on 1 867 km², josta maapinta-ala 1 743 km² ja vesipinta-ala 124 km². Asukastiheys on n. 1,94 asukasta maaneliökilometriä kohti.

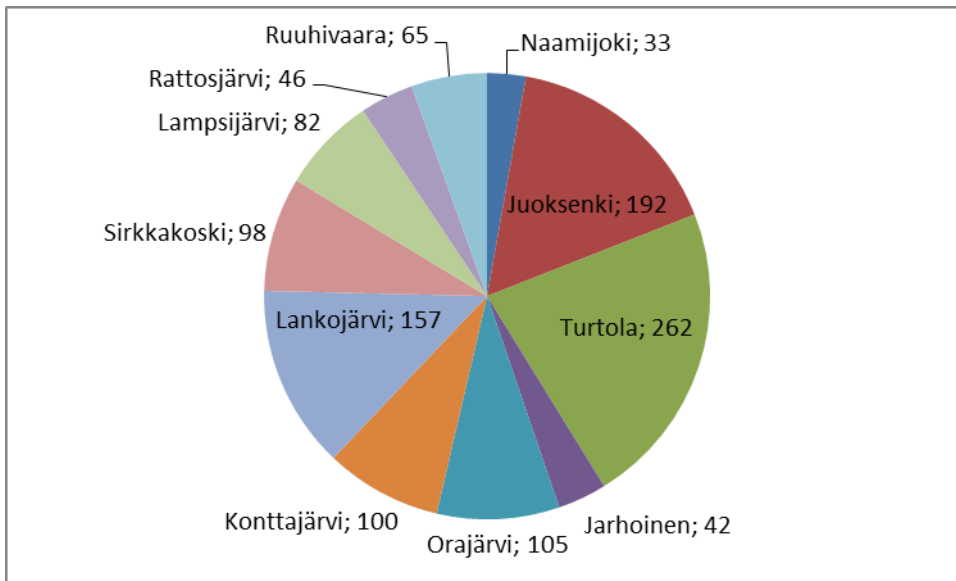
1.2. Väestö

Vuoden vaihteessa 2019 - 2020 Pellon kunnan väkiluku oli 3 376 henkilöä. Vuoden 2019 aikana väkimäärä väheni 63 henkilöllä.

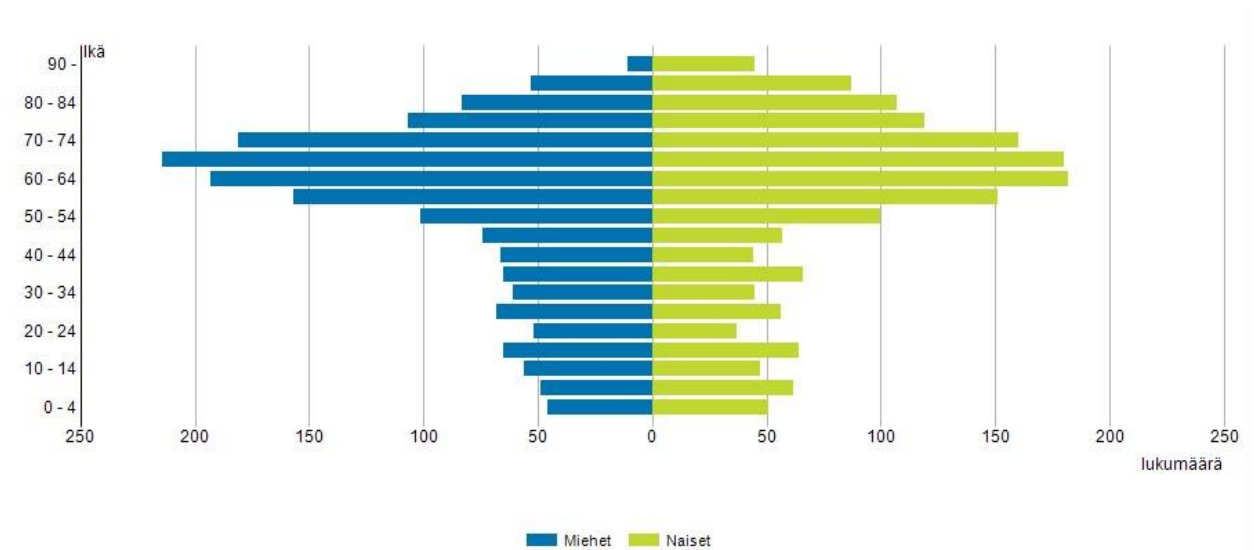
Pellon kunnan väestö 2009 – 2019

Vuosi	Asukasluku	Muutos/henkilöä
2009	4021	- 91
2010	3976	- 45
2011	3912	- 68
2012	3819	- 93
2013	3744	- 75
2014	3676	- 68
2015	3622	- 54
2016	3565	- 57
2017	3510	- 55
2018	3439	-71
2019	3376	-63

Asukkaat ympäristökylissä 31.12.2019

Pellon kunnan ikärakenne 31.12.2019

Lähde: Väestön ennakkotilasto, Tilastokeskus

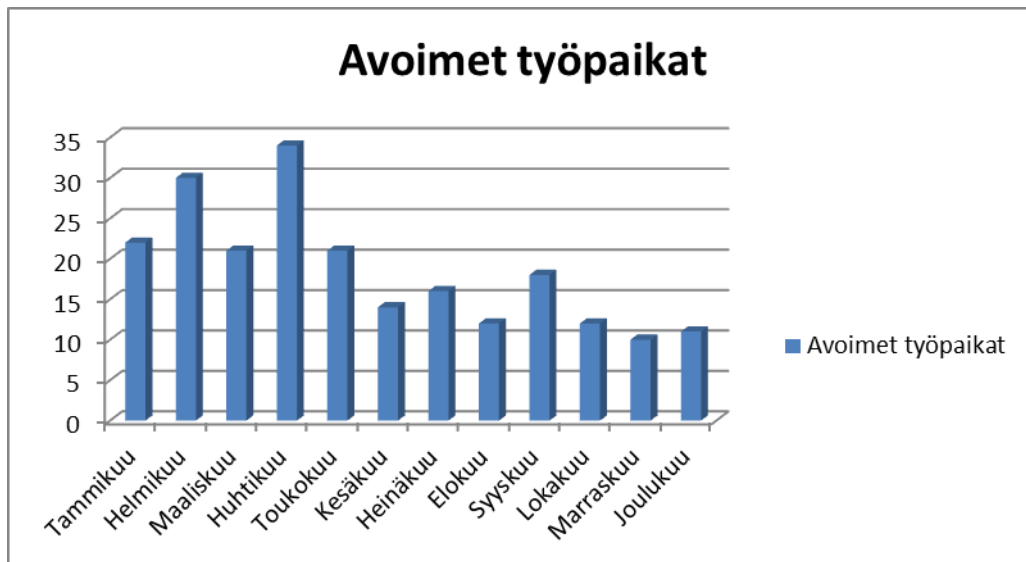
1.3. Elinkeinorakenne

	2014	2015	2016	2017
Työpaikkoja yhteensä	1199	1166	1165	1101
Alkutuotanto	153	140	145	137
Jalostus	180	167	181	165
Palvelut	823	819	799	759
Tuntematon	43	40	40	41

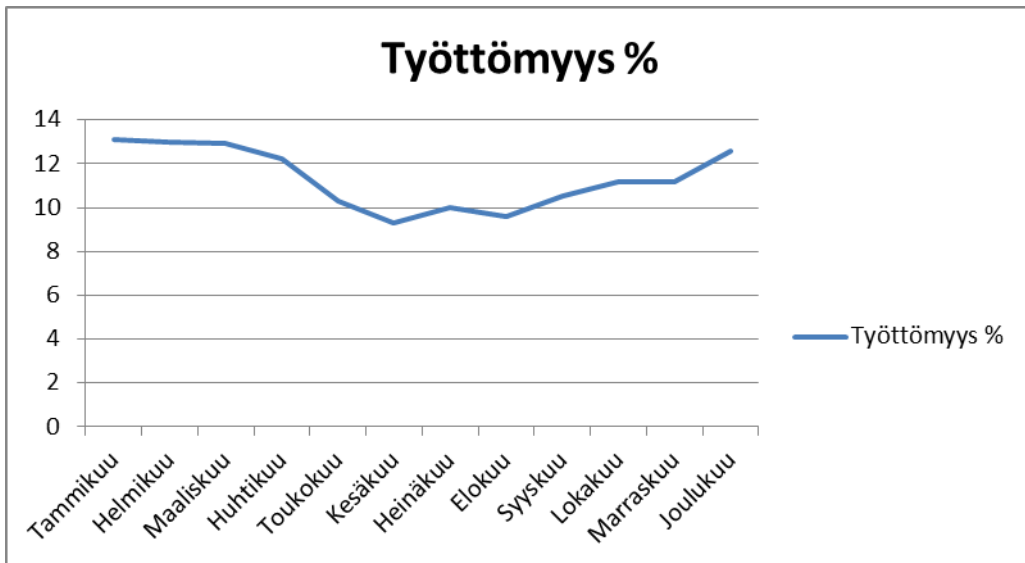
1.4. Työllisyys

Vuoden 2019 lopussa Pellossa oli 172 työtöntä työnhakijaa, mikä oli 19 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömyysaste vuonna 2019 oli Pellossa (keskimäärin/kk) 11,3 % ja koko Lapin alueella 11,0 %. Vuonna 2018 vastaava luku oli Pellossa 13,1 % ja Lapissa 11,9 % (Lapin ELY-keskus, työllisyyskatsaus). Vuonna 2019 työttömyys Pellossa oli alhaisinta kesäkuukausina, jolloin työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli ajoittain jopa alle 10,0 %.

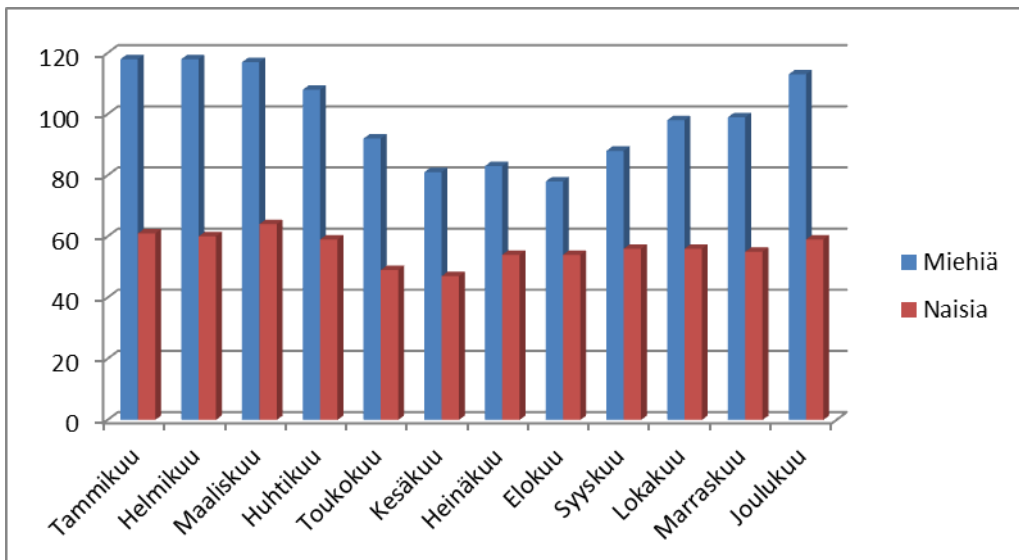
Avoimet työpaikat

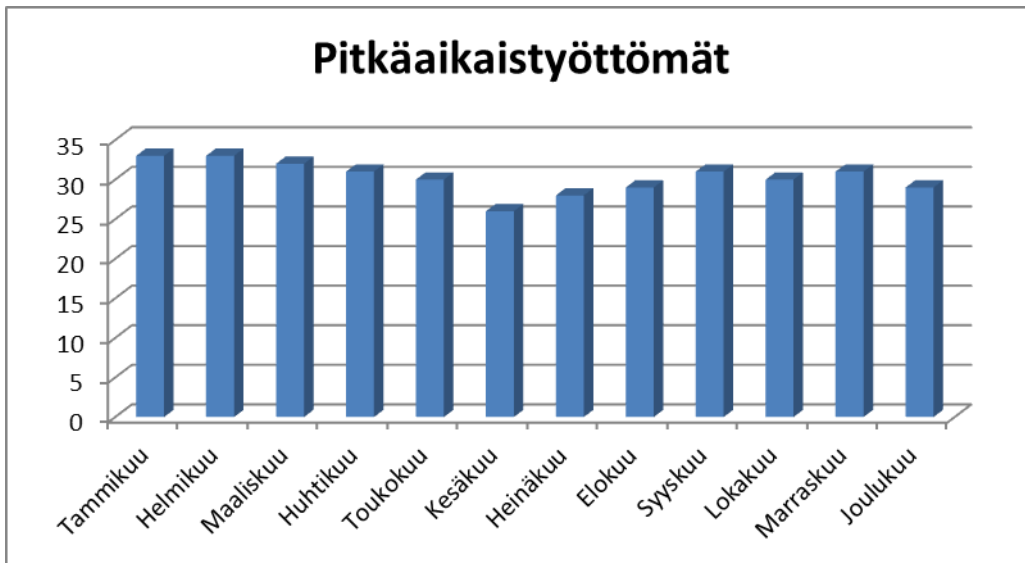
Työttömyysprosentti

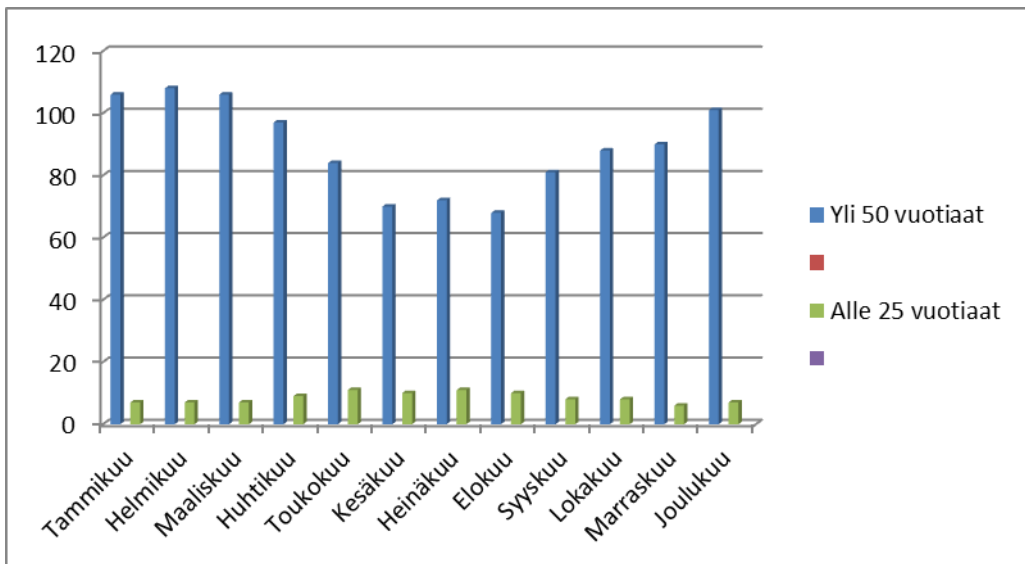
Miesten ja naisten työttömyys

Pitkäaikaistyöttömyys

Yli 50-vuotiaiden ja alle 25-vuotiaiden työttömyys

2. PELLON KUNNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

2.1. Pellon visio

Ennakkoluulottomasti kasvava, Väylänvarren eloisin elinympäristö ja logistinen keskus kalotilla.

2.2. Toiminta-ajatus

Pellon kunnan perustehtävä on turvata nykyaikainen hyvinvoinnin perusta ja luoda edellytykset ihmisten ja yritysten menestymiselle ja viihtymiselle Pellossa ja Väylänvarressa.

2.3. Kunnanjohtajan katsaus

Yleistä

Vuosi 2019 ei talouden näkökulmasta poikennut kuntien osalta aikaisemmista vuosista. Tiukka taloudellinen tilanne oli tunnusomaista valtaosalle kunnista. Kolme neljästä Manner-Suomen kunnasta, eli yhteensä 225 kuntaa teki vuonna 2019 negatiivisen tuloksen. Vuosikate heikkeni 13,4 prosenttia.

Kuntaliiton toimitusjohtaja Minna Karhunen toteaa vuoden 2019 kuntien tilinpäätösarviotietojen perusteella Suomen jakautuneen kahtia linjassa Helsinki ja muu Suomi.

Myös Pellon kunnan talouden osalta vuosi oli haasteiden vuosi. Ennakoimat kustannusten nousut sosiaalityössä, terveydenhuollossa sekä erikoissairaanhoidossa yhdessä verotulojen laskun ja verokortti sekä tulorekisteristä johtuvien maksuviiveiden kanssa painoivat vuoden 2019 tuloksen n. 2 milj. € alijäämäiseksi. Päättyneen vuoden toteuma asettaa kunnan vakavien taloudellisten haasteiden eteen, ja kun vielä tätä kirjoitettaessa on jo tiedossa maassa koronaviruksesta vallitseva poikkeustila, niin talouden näkökulmasta tummat pilvet Pellon talouden taivaalla synkkenevät entisestään. Valtiovallan päätökset ovat aina olleet kuntataloudelle merkittäviä, mutta koskaan aiemmin ne eivät ole olleet niin merkityksellisiä kuin nyt.

Pellossa on katseet taloudellisista haasteista huolimatta suunnattu vahvasti tulevaisuuteen. Toimintavuoden aikana on tehty eri kokoluokan päätöksiä ja toimenpiteitä, joiden tavoitteena on vahvistaa elinvoimaa, lisätä asumisviihtyvyyttä ja vahvistaa yhteisöllisyyttä.

Organisaatiota muutettiin

Kunnanvaltuusto hyväksyi tilinpäätöskokouksessaan kesäkuussa uuden hallintosäännön, joka sisälsi myös organisaatiomuutoksen. Aikaisemmin hyvinvointilautakunnan alaisuudessa toiminut sivistystoimi siirtyi kouluvuoden alkaessa elokuun alussa elinvoimalautakunnan alaisuuteen. Muutoksen yksi peruste oli saattaa opetus, harrastus- ja kulttuuritoiminta lähemmäksi elinkeinoelämää, ja edesauttaa siten esim. ammatillisen koulutustarjonnan monipuolistamista Pellossa. Päätökseen oli vaikuttamassa myös suunnitteilla oleva valtakunnallinen SOTE-palvelujen muutos, joka siirtää niiden järjestämisvastuun isommalle organisaatiolle. Ennakkoon tehtävällä toiminnan sopeuttamisella arvellaan kyettävän paremmin vastaamaan sen muutoksen tuomiin haasteisiin.

Henkilörekrytointeja tehtiin

Hallinnollisen puolen tehtävissä tuli vuoden aikana henkilöstömuutoksia. Helmikuussa 2019 aloitti Janne Tolvanen henkilöstökoordinaattorin viransijaisena. Huhtikuussa elinvoimajohtajan viran vastaanotto Kai Korhonen, ja kun valtuusto toukokuussa päätti perustaa sivistysjohtajan viran, täytettiin se jo heti heinäkuun alussa valtuuston päätöksellä. Tehtävässä aloitti Mari-Annika Hemmi. Peruskoulun ja lukion rehtorina kouluvuoden alussa aloitti Pasi Jolanki.

Henkilöstön työkykyä ylläpitäviä toimintoja uudistettiin

Pellon kunnassa yhdeksi kehittämiskohteeksi on päätetty henkilöstön jaksaminen ja työhyvinvointi. Työhyvinvointikysely on työstetty uuteen muotoon, ja sitä tehdään entistä järjestelmällisemmin. Tavoitteena on kehittää siitä toimiva työkalu työntekijän jaksamiseen ja motivointiin sekä työyhteisön toimivuuden kehittämiseen.

Aikaisemmin käytössä olleet Smartum-setelit poistettiin käytöstä ja tilalle kehitettiin oma Pello-seteli. Setelin arvo on 80 €, ja sillä työntekijä voi hankkia kuntoutus, liikunta ja kulttuuripalveluja pellolaisilta toimijoilta. Etuna tässä järjestelmässä suhteessa Smartumiin on, että tässä maksetaan käytön mukaan ja setelin myötä kaikki eurot hyödyntävät paikallista elinkeinoelämää.

Avoimuutta ja kohtaamisia lisättiin

Toimintavuoden aikana järjestettiin useita tilaisuuksia, joissa kuntalaisilla oli mahdollisuus tavata luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita. Maaliskuussa Eeron puistossa tavattiin kuntalaisia lättäkahvien kera ja syyskuussa yhdessä Pellon Yrittäjien kanssa nautittiin aamukahveja. Joulun alla avattiin kunnanviraston ovet kaikelle kansalle ja luotiin puitteet ajankohtaisille keskusteluille jopa joululaulukaraoken kera.

Kunnanvaltuuston kokousten seuraamista helpotettiin, ottamalla kesäkuussa käyttöön valtuustosalin striimaustekniikka. Se sai kuntalaisilta hyvin myönteisen vastaanoton, ja suoraan lähetystä valtuuston kokouksista seurasi useita kymmeniä henkilöitä. Kokoukset ovat mahdollista katsoa kunnan kotisivuilta myös tallenteina, mikä toivon mukaan lisää avoimuutta ja kasvattaa kuntalaisten kiinnostusta oman kotikunnan päätöksentekoa kohtaan.

Sisäistä ja ulkoista viestintää kehitettiin

Tärkeä osa toimivaa työyhteisöä on toimiva viestintä. Kunnassa otettiin toimintavuoden aikana käyttöön e-pressi viestintätyökalu, joka mahdollistaa sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän tehostamisen ja kehittämisen. Työkalu on antanut kuukausittaiselle henkilöstötiedotteelle uuden raikkaan ilmeen, ja se onkin otettu myönteisesti vastaan henkilöstön keskuudessa. Sisäiseen viestintään on kiinnitetty huomiota myös yksikköjen palaveri- ja palautekäytänteissä. Jokaiseen yksikköön on toimitettu ”palautelaatikko”, johon työntekijöillä on mahdollisuus jättää ideoita, mielipiteitä ja kysymyksiä.

Ulkoista viestintää on myös kehitetty, ja samaisen työkalun avulla Pellon kunta on ollutkin varsin usein näkyvillä mediassa myös myönteisessä valossa.

Viestintään ja avoimuuteen tullaan jatkossakin kiinnittämään huomiota.

Luottamushenkilöitä sekä viranhaltijoita koulutettiin ja ryhmytettiin

Heti toimintavuoden alussa helmikuussa järjestettiin ensisijaisesti luottamushenkilöille ja johtaville viranhaltijoille suunnattu lakiasiainkoulutus ”Luottamushenkilönä kunnassa”. Kouluttajana oli varatuomari Annaliisa Lehtinen Kuntaliitosta.

Maaliskuussa järjestettiin kunnan tilintarkastajan Rauno Lohen vetämä koulutus ”Hallituksen vastuu kunnallisessa osakeyhtiössä”. Koulutus oli suunnattu kunnan luottamushenkilöille, viranhaltijoille sekä tytäryhtiöiden johdolle.

Kesäkuussa valtuuston saavuttaessa puolivälietapin, toteutettiin heidän keskuudessa ilmapiirikysely. Sen tulokset purettiin yhteisessä tilaisuudessa Puolukkamaan pirteillä juhannuksen alla. Tulosten perusteella luottamushenkilöt tunnistivat päätöksentekokulttuurissa kipukohtia, ja yhteistuumin niitä sovittiin syksyn aikana seurattavan.

Syyskuussa kunnanhallituksen kokouspiiri yhdessä kunnan johtoryhmän kanssa matkasi Helsinkiin osallistuakseen maan suurimpaan kunta-alan tapahtumaan, Kuntamarkkinoille. Kokouspiiri oli lähes täysilukuisena mukana ja tapahtuman kahden päivän asia-anti sekä edestakainen yhteinen junamatka koettiin myönteisenä ja yhteishenkeä vahvistavana.

Koulua rakennettiin

Maaliskuussa valtuusto teki päätöksen uuden koulukeskuksen rakentamisesta Rohki-hallin ja Jäähallin väliselle alueelle. Hankkeen kustannusarvio on n. 8 milj. €. Hanke päätettiin rahoittaa Kuntarahoituksen leasingrahoituksella ja toteuttaa KVR (kokonaisvastuurakentaminen)-urakkana. Urakoitsijaksi valikoitui LTR (Lapin Teollisuusrakentajat). Urakkasopimus allekirjoitettiin Pellossa 25.4.2019. Tavoitteena oli, että koulu otettaisiin käyttöön syksyllä 2020, mutta tällä hetkellä näyttää siltä, että valmistuminen viivästyy, ja opetus käynnistyy uusissa tiloissa vasta kevätlukukauden alkaessa 2021.

Maata ostettiin

Uuden koulukeskuksen vallattua kentän, joka on palvellut koulujen liikuntaa, sekä Rohki-hallissa järjestettyjä tapahtumia, päätti kunnanvaltuusto syyskuussa, että kunta hankkii koulukeskuksen läheisyydestä n. 1,5 ha maa-alueen liikunta- ja paikoitusalueeksi.

Kiinteistöjä myytiin

Kunnassa on jo aiemmin tehty linjaus kunnalle tarpeettomien kiinteistöistä luopumisesta. Toimintavuoden aikana myytiin julkisella nettihuutokaupalla Lempeän teollisuushalleista isompi kiinteistö sekä Museotiellä sijaitseva virastotalo.

Savuttomasta kunnasta päätettiin

Toimintavuoden aikana työstettiin ohjeistuksia ja tehtiin valmisteluja, jotta Pello voisi liittyä 288 kunnan (98 % kunnista) joukkoon ja tehdä päätöksen, jonka mukaan Pellon kunta on savuton työpaikka. Kunnanhallitus teki 25.11.2019 pitämässään kokouksessa päätöksen, jossa Pello julistautui savuttomaksi kunnaksi.

Strategiaa päivitettiin

Pellon kunta on mukana Kuntaliiton hallinnoimassa USO-hankkeessa (Uuden sukupolven organisaatiot). Pellon lisäksi mukana on 29 kuntaa ja kaupunkia. Hankkeeseen sisältyy sekä valtakunnallisia että paikallisia työpajoja. Pellossa päätettiin hyödyntää paikallisia työpajoja kuntastrategian päivittämiseen. Toimintavuoden aikana työpajoja järjestettiin Pellossa

kolme (3) kappaletta. Niiden kohderyhmänä olivat luottamushenkilöorganisaatio, viranhaltijat, nuoret, ikäihmiset, elinkeinoelämä sekä kolmas sektori. Työpajojen vetäjinä toimivat Jenni Airaksinen ja Kimmo Haapasalo. Kohderyhmän osallistumisaktiiviteetti on ollut suhteellisen korkea, ja kolmessa ensimmäisessä pajassa on nykytilakuvauksen jälkeen edetty Pello 2030 visiointityöhön. Työ jatkuu kuluvan vuoden aikana ja tavoitteena on saada päivitetty kuntastrategia valtuuston käsittelyyn ja hyväksyttäväksi loppuvuodesta 2020.

SOTE-vaihtoehtoja selvitettiin

Valtakunnallisen SOTE-uudistuksen kaaduttua kalkkiviivoille, päätettiin Pellossa käynnistää avoin tiedonhankinta ja selvitystyö vaihtoehtoisista toiminnoista SOTE-palvelujen järjestämiseksi Pellossa. Tiedonhankintatyö käynnistettiin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden osalta tekemällä tutustumismatka Posiolle, jossa po. palvelut olivat kokonaan ulkoistettu sopimus pohjaisesti (Coronaria). Samalla reissulla käytiin myös Ähtärissä, jossa puolestaan palvelut olivat järjestetty yhteisyrityksen avulla (Pihlajalinna). Myöhemmin tutustumismatka tehtiin myös Puolangalle, jossa myös oli kysymyksessä kokonaisulkoistus (Terveystalo). Viimeisimpänä tutkimusmatkakohteena tutustuttiin Muonion malliin, jossa Lapin Sairaanhoidopiiri sopimus pohjaisesti vastaa perusterveydenhuollosta.

Perusteellisempaa ja laajemmalle ryhmälle kohdistettua tiedonhankintaa suoritettiin kaikille avoimien infotilaisuuksien avulla. Niitä järjestettiin yhteensä viitenä eri iltana (Coronaria, Mehiläinen, Terveystalo, Pihlajalinna sekä Lapin SHP) Sen lisäksi, että valtuustosalin ovet olivat kaikille avoimet, striimattiin tilaisuudet myös nettiin, ja sen kautta oli kansalaisilla mahdollisuus tehdä kysymyksiä alustajille. Valtuustosali oli jokaisena iltana lähes täynnä ja netin kautta tilaisuuksia seurasi keskimäärin 260 kansalaista. Tiedonhankintaprosessi johti siihen, että kunnanhallitus päätti sittemmin tehdä erillisen selvitystyön nykyisen toiminnan kehittämisestä ja mahdollisista muista toimintamalleista. Selvitystyö on tätä kirjoitettaessa käynnistymässä.

Tapahtumia vireytettiin

Pellon kunnassa kolmannen sektorin toiminta on varsin aktiivista. Kyläyhdistykset, urheiluseurat ja muut yhdistykset ovat tärkeitä toimijoita sekä yleisen asumisviihtyvyyden että myös elinvoimaisuuden vahvistajina. Toimintavuoden aikana kunta otti aikaisempaa vahvemman roolin yhdistysten järjestämien tapahtumien aikataulullisessa koordinoinnissa sekä yleisessä markkinoinnissa. Vapaaehtoistoimijat kiittivät kuntaa järjestämällä ennätyksellisen monipuolisen tapahtumakesän Pellon kuntaan. Yhteisenä tuotoksena paikallisten yrittäjien kanssa tuotettiin ”Vireä Pello”-lehti, jossa esiteltiin tapahtumia ja niiden tuottajia. Yhteistyön tulos sai niin myönteisen vastaanoton, että tavoitteena on saada aikaan vastaavanlainen tapahtumakesä ja markkinointituotos myös kesälle 2020.”

Yhteenveto

Tämän toimintakertomuksen sivuilta löytyvät kunnan toiminnan tulot ja menot tarkkoina numeroina sekä keskeiset tavoitteet kirjattuna. Tässä omassa katsauksessani halusin kuitenkin hieman erittelemällä nostaa esille yksittäisiä tekemisiä ja päätöksiä, joita vuoden 2019 aikana on tehty täällä Pellossa. Mielestäni ne ovat hyvä osoitus siitä, että haastavasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta olemme yhdessä tehneet asioita, jotka edesauttavat meitä elämään hyvää elämää täällä Pellossa.

Tilinpäätöksen karmeat luvut antavat helposti kuvan tuhlailusta ja heikosta taloudenpidosta. Kunnanjohtajana otan luonnollisesti siitä vastuun ilman selittelyä. Henkilöstön suhteen asetun kuitenkin puolustuskannalle, koska ajattelen niin, että ne palvelut, ja ne toiminnot joissa talousarvion kustannuskehyykset ovat paukkuneet, ovat olleet lakisääteisiä, ja monet niistä myös sellaisia, joiden edessä meillä yksittäisenä kuntana ei ole paljon sanottavaa.

Mutta juuri tämän vuoksi näen erittäin tärkeänä, että meillä on uskallettu käynnistää keskustelu eri toimintamalleista, joilla voisimme saada tukevamman otteen talouspurtemme ruorista. Toivon, että emme jää pelkästään keskustelun asteelle, vaan että rohkenemme tehdä myös päätöksiä. Tilinpäätöksen rujot luvut toisaalta pakottavat meitä siihen, mutta antavat myös kuntalaisille ymmärrettävät perusteet myös sellaisille päätöksille, jotka eivät ole kaikkien mieleen. Nyt olemme tilanteessa, jossa meidän on asetettava kunnan ja kuntalaisten etu kaiken muun edelle.

Tätä katsausta kirjoittaessani kuuntelen toisella korvalla uutisia, joiden mukaan jo voimassa olevien liikkumisrajoitteiden lisäksi ollaan ottamassa käyttöön rajoitteita myös maan sisällä tapahtuvan liikkumiseen. Se kasvattaa entisestään elinkeinoelämän ja koko kansantalouden ahdinkoa. Taloudelliset vaikutukset tulevat olemaan mittavat myös kuntakentässä kasvavien sote-menojen ja pienentyvien verotulojen seurauksena.

Edessämme olevat ajat tulevat olemaan monella tapaa vaikeita ja edellyttävät meiltä kaikilta aikaisempaa vahvempaa yhteisöllisyyttä. Sitä tarvitaan vuoren varmasti myös täällä Pellossa.

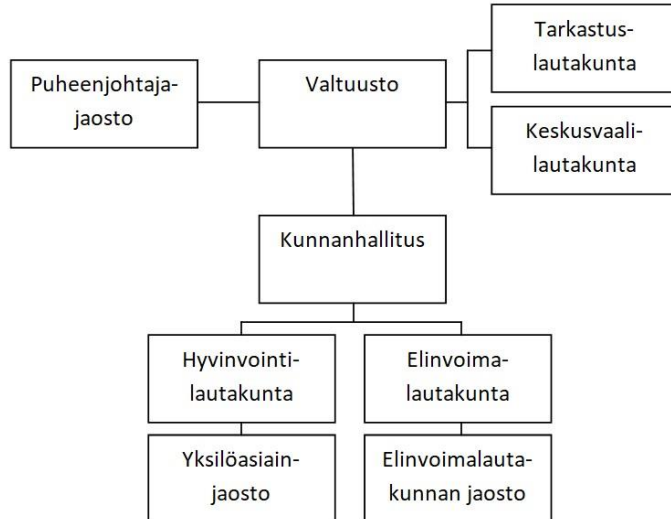
Päätän tämän katsaukseni kiittämällä koko Pellon kuntakonsernin henkilöstöä päättyneenä toimintavuonna kuntakonsernin ja ennen kaikkea kuntalaisten eteen tekemästänne työstä.

Kiitän myös kunnan luottamushenkilöitä siitä, että olette antaneet aikaanne, osaamistanne ja kokemustanne yhteisen hyvän eteen. Kunnallinen demokratia perustuu edustukselliselle vallalle ja viranhaltijavallalle. Molemmille on säädetty omat roolinsa. Niiden selkeä erillään pitäminen, mutta kuitenkin tiivis yhteistyö tuo parhaan tuloksen.

Pellossa 24.3.2020
Eero Ylitalo
Kunnanjohtaja

3. KUNNAN HALLINTO-ORGANISAATIO

Pellon kunnan luottamushenkilöorganisaatio 2019

3.1. Valtuusto

Vuonna 2019 valtuusto kokoontui virallisesti päätöksentekoon kahdeksan (8) kertaa ja teki päätöksen 91 asiassa.

Vuoden aikana järjestettiin 5 valtuuston iltakoulua.

Valtuuston jäsenet (läsnä / kokouksia yhteensä):

Valtuuston jäsenet		(läsnä / kokouksia yhteensä)
Puheenjohtaja	Mäkituomas Antti	(7/8)
I varapuheenjohtaja	Juuso Johannes	(8/8)
II varapuheenjohtaja	Vanha Jari	(6/8)
Jäsenet	Keränen Simo	(7/8)
	Kilpeläinen-Tuoma Piia	(5/8)
	Konttaniemi Jari	(8/8)
	Koskela Ilkka	(8/8)
	Kovalainen Anne-Mari	(6/8)
	Laitamaa Kaisu	(8/8)
	Lakkala Pentti	(8/8)
	Matinlompola Tanja	(7/8)
	Muukkonen Erkki	(8/8)
	Oksman Johanna	17.3.2019 saakka
Rundgren Lasse	(6/8) 18.3.2019 alkaen	
Varajäsenet	Huusko Marja	(2)
	Pakisjärvi Maija-Liisa	(2)
	Tirroniemi Esa	(1)
	Moberg Kai	(1)

Suomen Keskusta	5
Vasemmistoliitto	4
Sosiaalidemokraatit	1
Kansallinen Kokoomus	1
Perussuomalaiset	1
Muut	1

Valtuusto päätti vuonna 2019 mm. seuraavaa:

- Lempeän teollisuushallin myynti
- Virastotalon myynti
- elinvoimajohtajan valinta
- Pellon energia Oy:n ja Pellon Lämpöverkko Oy:n sulauttaminen
- kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan, elinvoimalautakunnan ja hyvinvointilautakunnan valitseminen
- Pellon kunnan äänestysaluejaotuksen muuttaminen
- vuoden 2018 tilinpäätös, tarkastuslautakunnan arviointikertomus ja henkilöstökertomus
- organisaatiomuutos ja hallintosäännön päivitys
- sivistysjohtajan valinta
- perusopetuksen ja lukion rehtorin valinta
- uuden organisaation mukainen tilikartta
- koulukeskuksen paikoitustila
- kunnan talouden ja hallinnon tarkistaminen 2020-2021
- tulovero- ja kiinteistöveroprosentit 2020
- talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2020-2022.

3.2. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta kokoontui 11 kertaa ja teki päätöksen 40 asiassa. BDO Audiator Oy:ltä ostettiin 16 tarkastuspäivää.

Tarkastuslautakunnan jäsenet (läsnä / kokouksia yhteensä):

Tarkastuslautakunnan jäsen		(läsnä / yht.)	Henkilökohtainen varajäsen	(läsnä / yht.)
Puheenjohtaja	Vanha Jari	(11/11)	Waara Tuomo	
Varapuheenjohtaja	Juuso Johannes (26.5.2019 saakka)	(4/11)	Orajärvi Ossi (26.5.2019 saakka)	
	Koskela Ilkka (27.5.2019 alkaen)		Sihvo Jussi (27.5.2019 alkaen)	(2/11)
Jäsenet	Kyrö Marja-Leena	(11/11)	Pasma Anna-Liisa	
	Ranta Janne	(10/11)	Alaoja Pentti	
	Pakisjärvi Maija-Liisa	(9/11)	Metsäportti Kaisa	

3.3. Kunnanhallitus

Kunnanhallitus kokoontui 17 kertaa ja teki päätöksen 291 asiassa. Vuonna 2018 kokouksia oli 17 ja asioita 258.

Kunnanhallituksen jäsenet (läsnä / kokouksia yhteensä)

Kunnanhallituksen jäsen		(läsnä / yht.)	Henkilökohtainen varajäsen	(läsnä / yht.)
Puheenjohtaja	Laitamaa Kaisu	(17/17)	Huusko Marja	
Varapuheenjohtaja	Keränen Simo	(14/17)	Havela Irja	(2/17)
Jäsenet	Kovalainen Anne-Mari	(15/17)	Rousu Heli	(1/17)
	Konttaniemi Jari	(14/17)	Moberg Kai	(2/17)
	Muukkonen Erkki	(17/17)	Matti Aapomikko	
	Oksman Johanna (17.3.2019 saakka)		Rundgren Lasse	(6/17)
	Kauppi Kaarlo (18.3.2019 alkaen)	(10)	Rundgren Lasse	
	Matinlompola Tanja	(16/17)	Paakki Teppo	

3.4. Muut valtuuston valitsevat toimielimet

3.4.1. Elinvoimalautakunta

Elinvoimalautakunta kokoontui 11 kertaa ja teki päätöksen 107 asiassa. Elinvoimalautakunnan yksilöasiainjaosto kokoontui 2 kertaa tekipäätöksen 13 asiassa.

Elinvoimalautakunnan jäsenet (läsnä / kokouksia yhteensä)

Elinvoimalautakunnan jäsen		(läsnä / yht.)	Henkilökohtainen varajäsen	(läsnä / yht.)
Puheenjohtaja	Koskela Ilkka	(11/11)	Lakkapää Sakari	
Varapuheenjohtaja	Niva Janne 10.6.2019 saakka	(1/5)	Kivilompola Maarit 10.6.2019 saakka	(2/5)
	Kangas Tapani 11.6.2019 alkaen	(5/11)	Tirroniemi Esa 11.6.2019 alkaen	
Jäsenet	Syväniemi Teemu	(6/11)	Matti Aapomikko	(3/11)
	Senbom Leila	(10/11)	Havela Eila	(1/11)
	Konttajärvi Sari	(5/11)	Karjalainen Erja	(3/11)
	Kilpeläinen-Tuoma Piia 18.8.2019 saakka	(5/11)	Paakki Teppo 18.8.2019 saakka	
	Juuso Hannele 19.8.2019 alkaen	(4/4)	Paakki Teppo 19.8.2019 alkaen	

Tirroniemi Esa (10.6.2019 saakka)	(5/7)	Uusi-Seppälä Oili (10.6.2019 saakka)	
Niva Janne (11.6.2019 alkaen)	(2/6)	Maarit Kivilompolo (11.6.2019 alkaen)	(2/6)

3.4.2. Hyvinvointilautakunta

Hyvinvointilautakunta kokoontui 9 kertaa ja teki päätöksen 110 asiassa.
Hyvinvointilautakunnan yksilöasiainjaosto kokoontui 5 kertaa ja teki päätöksen 41 asiassa.

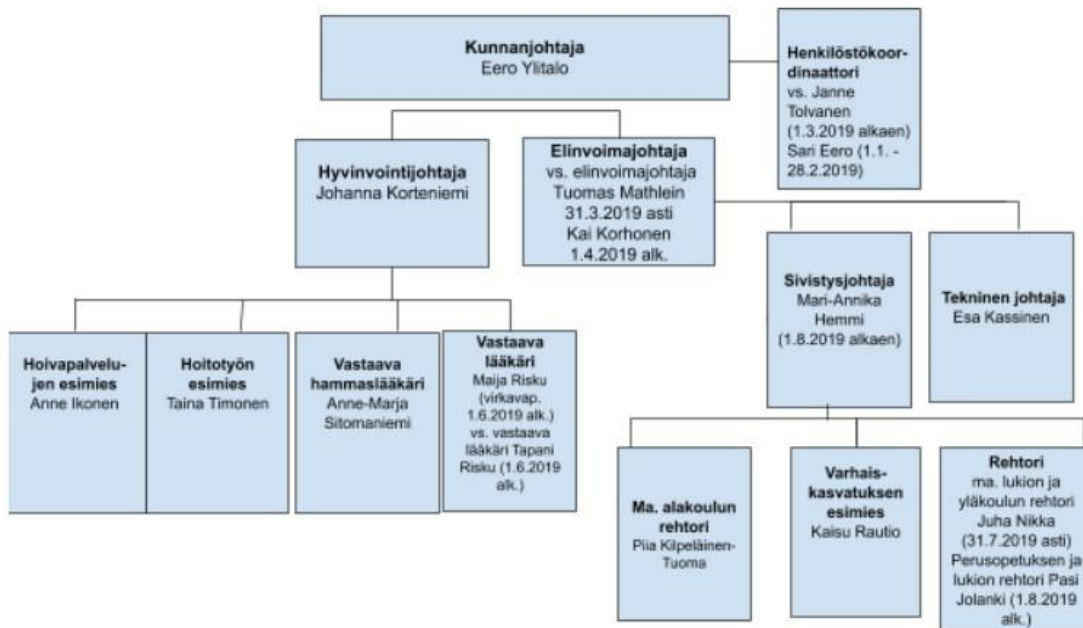
Hyvinvointilautakunnan jäsenet (läsnä / kokouksia yhteensä)

Hyvinvointilautakunnan jäsen		(läsnä / yht.)	Henkilökohtainen varajäsen	(läsnä / yht.)
Puheenjohtaja	Pakisjärvi Janne	(9/9)	Kauppi Katja	
Varapuheenjohtaja	Huusko Marja	(7/9)	Niva Riitta	(2/9)
Jäsenet	Lassila Anne (8.9.2019 asti)		Piittinen Tuure (9.6.2019 asti)	
	Kilpeläinen-Tuoma Piia (10.6.2019 alkaen)	(3/3)	Juuso Hannele (10.6.2019 alkaen)	
	Leinonen Tuula (26.5.2019 asti)	(4/5)	Mäntynenä Mauri	(1/5)
	Mäntynenä Mauri	(4/4)	Leinonen Tuula	
	Alaoja Paula	(7/9)	Matti Selmasisko	
	Moberg Kai	(9/9)	Rantamäki Kari	
	Kulju Arto (26.5.2019 asti)		Rautio Esa	
	Jurva Sari (27.5.2019 alkaen)	(3/4)	Rautio Esa	(1/4)

Jäsenyydestä myönnettiin ero 9.9. alkaen Anne Lassilalle ja varajäsenyydestä 10.6. alkaen Tuure Piittiselle.

Varsinaiseksi jäseneksi 9.9. alkaen nimettiin Piia Kilpeläinen-Tuoma ja varajäsenekseen 10.6. alkaen Hannele Juuso.

3.5. Viranhaltijaorganisaatio 31.12.2019

1.8.2019 alkaen sivistyspalvelut siirtyivät elinvoimapalveluiden alaisuuteen.

3.5.1. Elinvoiman edistäminen

Elinvoiman edistämisen ydinprosessista vastasi vs. elinvoimajohtaja Tuomas Mathlein 31.3.2019 asti ja 1.4.2019 alkaen elinvoimajohtaja Kai Korhonen.

Vuoden 2019 aikana sivistystoimi kokonaisuutena siirtyi elinvoimapalveluiden alaisuuteen 1.8.2019 alkaen. Tällöin myös työllisyystoimesta tuli osa sivistyspalveluita. Vuoden lopussa elinvoimapalveluissa oli 87 henkilöä, joista 4 työskenteli teknisissä palveluissa ja 65 sivistyspalveluissa. Lisäksi vuoden 2019 aikana työllistettiin 29 henkilöä.

Yleishallinto ja henkilöstöhallinto

Alueista vastasi vs. elinvoimajohtaja Tuomas Mathlein 31.3.2019 asti, sekä elinvoimajohtaja Kai Korhonen 1.4.2019 - 31.7.2019. Yleis- ja henkilöstöhallinto siirtyivät kunnanjohtajan Eero Ylitalon vastuulle 1.8.2019 alkaen.

Yleis- ja henkilöstöhallinnossa työskenteli vuoden 2019 lopussa 13 henkilöä.

Maaseututoimi ja kylätoiminta

Palvelu ostetaan ostopalveluna Ylitornion kunnalta maaseutusihteerin palvelut, eikä toiminnassa ole kunnalla omaa henkilöstöä. (maaseututoimesta ja kylätoiminnasta) vastaa maaseutusihteerin Henri Marjeta.

Tekninen hallinto, liikenneväylät ja joukkoliikenne, kiinteistötoimi ja liikuntapaikkojen kunnossapito, liikelaitokset ja rakennusvalvonta/pelastustoimi

Alueista vastasi tekninen johtaja Esa Kassinen. Pelastustoimesta vastasi Lapin Pelastuslaitos. Teknisen puolen hallinnossa oli vuoden 2019 aikana yhteensä kolme viranhaltijaa.

Lisäksi Pellon kunta hankkii osan kiinteistötoimen ja liikuntapaikkojen palveluista Pellon kuntakonserniin kuuluvista tytäryhtiöistä.

Näitä tytäryhtiöitä ovat Pellon Energia Oy, Pellon Lämpöverkko Oy ja Pellon Serviisi Oy. Pellon Serviisi Oy:n toimitusjohtajana on kesäkuusta 2019 alkaen toiminut Pellon kunnan elinvoimajohtaja Kai Korhonen.

Ympäristönsuojelu

Palvelu ostetaan ostopalveluna Rovaniemen kaupungilta, eikä toiminnassa ole kunnalla omaa henkilöstöä.

3.5.2. Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistämisen ydinprosessista vastasi hyvinvointijohtaja Johanna Korteniemi.

Perusturvatoimisto

Toiminnasta vastasi hyvinvointijohtaja Johanna Korteniemi

Henkilöstömäärä oli yhteensä 2,7.

Sosiaalityö

Toiminnasta vastasi hyvinvointijohtaja Johanna Korteniemi.

Henkilöstömäärä oli yhteensä 71,61. Henkilöstö jakaantui kahteen eri hallintoyksikköön:

Sosiaalityön palvelut	hyvinvointijohtaja Johanna Korteniemi
Kotihoito- ja asumispalvelut	hoivapalveluiden esimies Anne Ikonen

Terveydenhoito

Toiminnasta vastasi vastaava lääkäri Maija Risku 31.5. asti, 1.6. alkaen virkavapaa
vs. vastaava lääkäri Tapani Risku 1.6.2019 alkaen

Henkilöstömäärä oli yhteensä 74,91. Henkilöstö jakaantui kolmeen eri hallintoyksikköön:

Lääkäripalvelut	vastaava lääkäri Maija Risku 31.5.2019 asti, 1.6. alkaen virkavapaa vs. vastaava lääkäri Tapani Risku 1.6.2019 alkaen
Suun terveydenhuolto Hoitotyön palvelut	vastaava hammaslääkäri Anne-Marja Sitomaniemi hoitotyön esimies Taina Timonen

Erikoissairaanhoito

Tulosalueesta vastasi vastaava lääkäri Maija Risku 31.5.2019 asti, 1.6. alkaen virkavapaa
vs. vastaava lääkäri Tapani Risku 1.6.2019 alkaen.

Palvelu ostetaan Lapin sairaanhoitopiiriltä, eikä toiminnassa ole kunnalla omaa henkilöstöä.

Varhaiskasvatus ja perusopetus

Perusopetuksesta vastasi yläkoulun osalta ma. lukion ja yläkoulun rehtori Juha Nikka 31.7.2019 asti ja 1.8.2019 alkaen Pasi Jolanki. Ma. alakoulun rehtorina toimi Piia Kilpeläinen-Tuoma. Varhaiskasvatuksesta vastasi varhaiskasvatuksen esimies Kaisu Rautio. Ylä- ja alakoulun, lukion sekä varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä oli yhteensä 61.

Aikuiskoulutus ja musiikkiopisto

Toiminnasta vastasi hyvinvointijohtaja Johanna Korteniemi 31.7.2019 asti ja 1.8. alkaen sivistysjohtaja Mari-Annika Hemmi.

Pellon kunnalla on Ylitornion kunnan kanssa yhteinen Meän opisto, jota hallinnoi Ylitornion kunta. Musiikkiopiston palvelut ostetaan Rovaniemen musiikkiopistolta. Henkilöstöä kunnalla on toimistopalveluissa 0,3.

Kirjasto, elokuva ja kulttuuri

Toiminnasta vastasi hyvinvointijohtaja Johanna Korteniemi 31.7.2019 asti ja 1.8. alkaen sivistysjohtaja Mari-Annika Hemmi.

Pellon kunnalla on Ylitornion kunnan kanssa yhteinen Tornionlaakson kirjasto, jota hallinnoi Ylitornion kunta. Henkilöstömäärä elokuvatoiminnassa oli 0,35 ja kulttuuritoimessa 0,1.

Liikunta- ja nuorisotoimi

Toiminnasta vastasi hyvinvointijohtaja Johanna Korteniemi 31.7.2019 asti ja 1.8. alkaen sivistysjohtaja Mari-Annika Hemmi.

Henkilöstömäärä oli yhteensä 2,4.

4. TALOUDEN KEHITYS

4.1. Yleinen taloudellinen kehitys

Kuntien ja kuntayhtymien talous vuonna 2019 haasteellinen. Alustavien Tilastokeskuksen tilinpäätösarvioitietojen mukaan kuntien menot kasvoivat vuonna 2019 noin 3,9 prosenttia. Menojen kasvu maanlaajuisesti oli erityisen voimakasta palvelujen ostoissa sekä avustuksissa. Menojen kasvun taustalla vaikutti paitsi väestön ikääntyminen niin myös kuntakentän palkankorotukset sekä kuntien tehtävien laajennukset vuoden 2019 aikana.

Kuntien verotulojen ja valtionosuuksien kasvu kokonaisuutena ylsi vuonna 2019 noin 2,5 prosenttiin, joten tulokehitys alitti menojen kasvun selvästi. Näin siitäkin huolimatta, että kuntien valtionosuuksiin kohdistettiin joulukuussa 2019 alun perin vuodelle 2020 maksettavaksi suunniteltu kiky-kompensaatio. Kuntien tuloverojen kertymää pienensivät paitsi kyseisen vuoden alussa käyttöön otettu vuositulorajaan perustuva verokorttiuudistus ja tulorekisteriin liittyvät ilmoitusongelmat niin myös kuntaverosta tehtävien verovähennysten kasvu. Valtionosuuksien kehitystä vaimentavat kiky-kompensaatiosta huolimatta yhä lukuisat viime vuosina valtionosuuspohjaan tehdyt valtionosuusleikkaukset.

Tulojen ja menojen epätasapaino aiheutti sen, että kuntatalouden tilikauden tulos heikkeni vuoden 2018 lukemasta edelleen. Tilikauden tulos oli alijäämäinen kaikkiaan 225 kunnassa. Suurista kaupungeista ainoastaan Helsinki teki vahvasti ylijäämäisen tuloksen. Hyvän tuloksen taustalla olivat maltillinen menokehitys sekä hyvin kehittyneet verotulot muun muassa ansiotulojen vahvan kasvun myötä.

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta kasvoi edelleen vuonna 2019 ja lainakannan kasvu kiihtyi aiempiin vuosiin verrattuna. Kasvua oli peräti 1,71 mrd. euroa eli noin 10 prosenttia. Lainakanta oli vuoden lopussa yhteensä noin 18,44 mrd. euroon eli 3 360 euroon / asukas. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 137 kunnassa. Erot kuntien välillä ovat suuret. Kolmella kunnalla koko Suomessa ei ollut vuonna 2019 lainkaan lainaa, kun taas enimmillään yhdessä pienessä kunnassa lainaa on ollut noin 10 500 euroa asukasta kohden.

4.2. Tornionlaakson seutukunnan talousalueen kehitys

Tornionlaakson seutukunnan väestökehitys

	2018	2019	Muutos
Pello	3439	3376	-63
Ylitornio	4017	3922	-95
Yhteensä	7456	7298	-158

Tornionlaakson seutukunnan työttömyysaste

	2018	2019	Muutos
Pello	13,5	11,3	-2,2 %
Ylitornio	12,8	12,1	-0,7 %

Tornionlaakson seutukunnassa asui vuoden 2019 lopussa 7 298 henkilöä. Väestö väheni tarkastelujaksolla 158 henkilöllä. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 11,7 %, mikä on laskenut edelliseen vuoteen verrattuna. Pellossa työttömien työnhakijoiden määrä oli vähentynyt yli kahdella prosenttiyksiköllä ja Ylitorniolla vajaalla prosenttiyksiköllä. Tornionlaakson seutukunnan tilanne nähdään kokonaisuutena parempana verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen ja tilanteen nähdään jatkuvan positiivisena läpi vuoden. Työttömyyden määrä ja rakenne nähdään paremmaksi kuin vuotta aiemmin, ja tilanteen ei ennakoida heikentyvän vuoden 2020 aikana.

4.3. Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

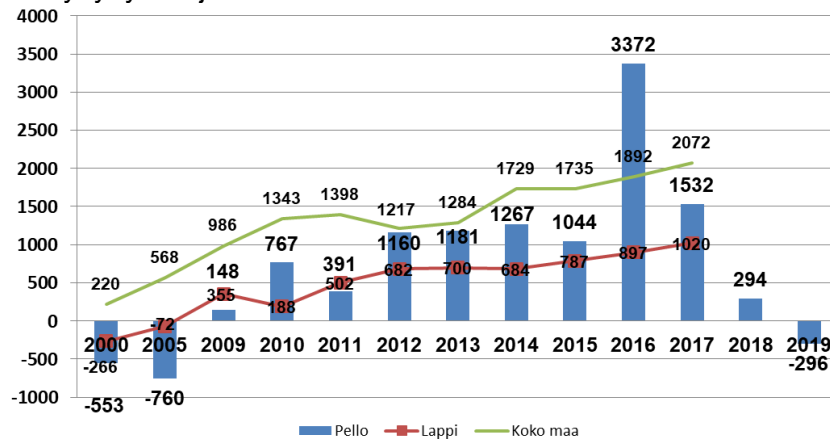
Vuonna 2019 Pellon kunnan toiminnalliset tavoitteet toteutuivat kohtuullisesti, mutta taloudellisesti vuodesta muodostui erittäin haasteellinen. Valtuusto asetti vuodelle 2019 vuosikatetavoitteeksi positiivisen tuloksen 1 304 970 euroa ja talousarviovuoden arvioitiin poistojen jälkeen jäävän vielä 157 270 euroa ylijäämäiseksi.

Haasteellisen vuoden aikana kunnassa jouduttiin kuitenkin päättämään 1 200 000 euron lisämäärärahasta valtaosin sosiaalityön, terveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon ylittyneisiin kustannuksiin. Määrärahamuutoksen jälkeen uudeksi vuosikatetavoitteeksi muodostui 1 042 970 euroa ja poistojen jälkeen koko tilikauden tavoitteeksi 1 042 730 euron alijäämäinen tulos.

Ennakoitujen verotulojen romahtaminen n. 900 000 eurolla, pudotti vuosikatteen 903 215,68 euroa alijäämäiseksi ja tilikauden tulos poistoerojen jälkeen negatiiviseksi 2 009 553,48 euroa.

Vuoden 2019 alijäämä syö aikaisempina vuosina taseeseen kertyneen ylijäämän kokonaan ja siksi onkin erittäin tärkeää, että jo vuoden 2020 tilinpäätös pystytään saamaan ylijäämäiseksi. Keskeisenä vaikutuksena talouden myönteiseen kehittymiseen vaikuttavat valtiovallan toimenpiteet, mutta myös Pellon kunnassa on syytä tarkastella omatoimisesti ja kriittisesti kiinteitä kustannuksia, jotka muodostuvat kiinteistöistä sekä henkilöstökuluista. Uusia toimintamalleja palvelujen tuottamisessa, uuden tekniikan hyödyntämistä ja uusia yhteistyökumppanuuksia on syytä kartoittaa aktiivisesti. Suuren haasteen taloudelle muodostaa myös parhaillaan maailmalla raivoava korona-virus.

Kertynyt yli-/alijäämä euroa/asukas

4.4. Tilikauden vaikutus kuluvan vuoden talousarvioon ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Pellon kunnan strategiajauuden määrällisenä tavoitteina oli vuoteen 2020 mennessä puolittaa korjausvelka, varmistaa että vuosikate kattaa nettoinvestoinnit, sekä vakiinnuttaa kuntakonsernin suhteellisen velkautuneisuuden osalta 35 %:n tasolle.

Laadullisina tavoitteina kunta pyrkii vuoden 2020 aikana mm. toteuttaa aidosti ennakoivan, prosessimaisen ja toimintaa tukevan taloussuunnittelun sekä toteuttaa tuloksellista ja tarkoituksenmukaista konserniohjausta (Pellon kuntastrategia 2015, 24).

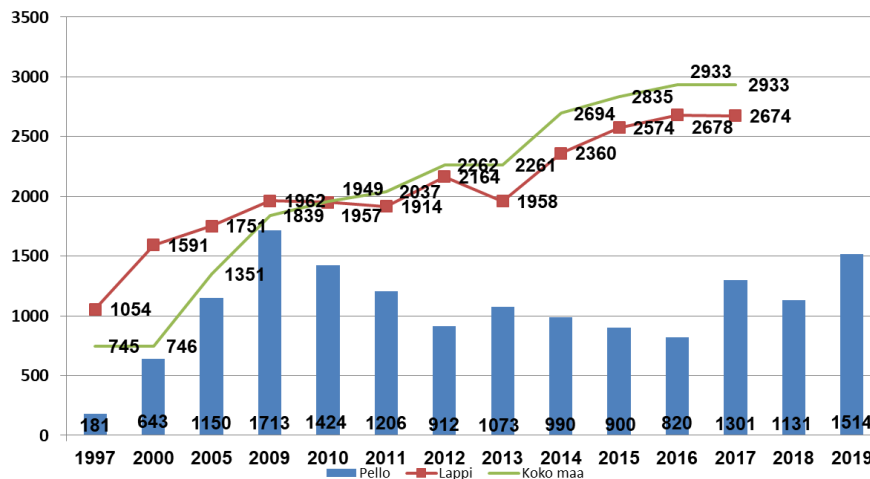
Vuoden 2019 tilinpäätöksen jälkeen Pellon kunnan kassavaranto oli n. 1 milj. euroa alijäämäinen. Pellon kunnan lainakanta kasvoi vuoden 2019 aikana 31,4 % ollen vuoden lopussa 5 112 147 euroa, joka on 1 514 euroa / asukas. Kasvua 33,8 %.

Vuoden 2019 negatiivinen vuosikate (903 215 euroa) poistojen (1 158 637 euroa) kanssa pudottivat tilikauden tulokseksi reilusti alijäämäiseksi (2 009 553 euroa). Vuonna 2019 investointimenot jäivät poistoja pienemmiksi.

Haasteellisesta vuoden 2019 taloustilanteestaan johtuen Pellon kunnassa onkin erittäin tärkeää, että jo vuoden 2020 tilinpäätös pystytään saamaan ylijäämäiseksi. Tuloksen muodostumiseen vaikuttavat valtiovallan toimenpiteet, mutta myös Pellon kunnassa on syytä tarkastella omatoimisesti ja kriittisesti kiinteitä kustannuksia, jotka muodostuvat kiinteistöistä sekä henkilöstökuluista. Uusia toimintamalleja, uuden tekniikan hyödyntämistä ja uusia yhteistyökumppanuuksia on syytä kartoittaa aktiivisesti.

Uuden lisähaasteen vuodelle 2020 toiminnalle ja taloudelle tuo myös koronaviruksen aiheuttamat rajoitukset sekä muutokset päivittäisessä toiminnassa, joiden seurauksena kunnan verotulot todennäköisesti vähenevät merkittävästi ja kustannukset kasvavat.

Lainakanta euroa / asukas

4.5. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kunnan maksuvalmius vuonna 2019 oli heikko. Vuonna 2019 kunnan kassan riittävyys oli 0,8 päivää. Aikaisempina vuosina kassan riittävyys on ollut 2,0 - 20,8 päivää:

Vuosi 2018 2,0 päivää

Vuosi 2017 3,0 päivää

Vuoden 2019 lopussa (31.12.2019) Pellon kunnan lainakanta oli kaikkiaan 5 112 147 euroa, mistä talousarviolainojen osuus oli 3 162 147 euroa. Lainakannan muutos vuoden aikana oli + 31,4 %

4.6. Kunnan henkilöstö

Pellon kunnan palveluksessa oli vuoden 2019 aikana yhteensä 381 henkilöä, joista vakinaisissa palvelussuhteissa 232, määräaikaisissa palvelussuhteissa 120 ja palkkatuella työllistettyjä 29. Lisäksi maksettiin omais- ja perhehoitajan palkkioita 84 henkilölle.

Vuoden lopussa 2019 oli kunnan palveluksessa yhteensä 308 henkilöä, joista vakinaisia palvelussuhteita oli 220 ja määräaikaisia 75. Työllistettyjä oli 13. Koko henkilöstöstä vuoden viimeisenä päivänä oli elinvoimalautakunnan palveluksessa yhteensä 75 henkilöä + 12 työllistettyä. Hyvinvointilautakunnan palveluksessa oli 207 henkilöä sekä 1 työllistetty. Keskusviraston hallinnossa työskenteli lisäksi 13 työntekijää.

Henkilöstömäärän vertailu vuoden lopussa 2010–2019

Määrä 31.12.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vakinaiset	271	274	291	278	236	232	224	228	220
Määräaikaiset	76	89	63	79	85	77	75	64	75
Työllistetyt	17	22	17	24	23	22	27	14	13
Yhteensä	364	385	371	381	344	331	326	306	308

4.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Pellon kunnan keskeinen tavoite strategiansa mukaisesti on pysyä itsenäisenä kuntana. Itsenäisyys ei tarkoita sitä, että kunta eristäytyisi ympäristöstään, vaan sitä, että se säilyttää päätösvallan niin pitkälle kuin mahdollista kuntalaisia ja kunnan tulevaisuutta koskevissa asioissa. Suurimpia haasteita tuon tavoitteen saavuttamiselle on väestömäärän ja ikärakenteen kehitys. Taloudellinen ja väestöllinen huoltosuhde uhkaa edelleen kehittyä epäsuotuisasti.

	Väestöllinen huoltosuhde (ennuste)				
	2019	2020	2021	2022	2023
Pello	96,4	99,2	106,6	110,7	116,5

Vuosikymmeniä puheena ollut osaavan työvoiman saatavuuden vaikeus on realisoitunut myös Pellossa. Useat kunnassa toimivat yritykset kipuilevat työvoiman saatavuuden kanssa ja isojen ikäluokkien eläköityminen lisää entisestään haasteita rekrytoinneille. Vuoden 2019 aikana Pellon kunnassa ja kunnan alueella olevissa yrityksissä on jatkuvasti ollut avoimia työpaikkoja noin 10 - 30 kpl.

Koulutus on tärkeä elivoimaisuuteen vaikuttava tekijä. Pellon kunnassa toimii erinomaisen tasokas lukio, joka mahdollistaa nuorille opiskelupaikan kotikunnassa. Lukion rinnalle olisikin erittäin tärkeää saada myös toisen asteen ammatillista koulutusta Pelloon. Nykytilanteessa peruskoulun päättävistä nuorista noin puolet joutuvat hakeutumaan muille paikkakunnille jatkaakseen opiskeluaan, pääasiassa Kemiin, Tornioon tai Rovaniemelle. Varsin usein nuoret myös jäävät kyseisille paikkakunnalle työelämään ja perheen perustamiseen. Tästä syystä Pellon kunnan tulee edelleen aktiivisesti työskennellä sen eteen, että myös toisen asteen ammatillisen koulutuksen suorittaminen "kotoa käsin" olisi mahdollista pellolaisille nuorille.

4.7.1. Riskienhallinta: elinvoiman edistäminen

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Riskienhallinta sisältää kunnan tavoitteita uhkaavien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja priorisoinnin sekä tuloksellisen hallinnan. Valtuuston hyväksymien tavoitteiden saavuttamiseksi sekä hyvän hallintotavan toteutumiseksi riskien tunnistamisen, hallinnan sekä sisäisen valvonnan toimintatavat tulee sisällyttää mm.

- johtamis- ja päätöksentekoprosesseihin
- toiminnan ja talouden sekä investointien riski- ja lisäarvoperustaiseen suunnitteluun
- toiminnan (ml. tietojärjestelmät), omaisuuden hallinnan, hallinnon ja taloudenhoidon menettelytapoihin.

Erityistä huomiota vuoden 2019 aikana Pellon kunnassa kiinnitettiin tietojen turvaamiseen ja tietojärjestelmien hallintaan. Pellon kunnanhallituksen hyväksymän tietoturva- ja

tietosuojapolitiikan tarkoituksena onkin vahvistaa tietojenkäsittelyn taso EU:n tietosuoja-asetuksen ja Suomen lainsäädännön vaatimalle tasolle.

Pellon kunta huolehtii siitä, että sen palveluksessa olevilla on tarvittava tieto käsiteltävien asiakirjojen julkisuudesta, tietosuoja- ja tietoturvallisuus-järjestelyistä sekä osaaminen annettujen ohjeiden noudattamisesta. Pellon kunnassa noudatetaan kaikessa tietojenkäsittelyssä hyvää tiedonhallintatapaa.

Vuoden 2019 aikana Pellon kunnassa myös uudistettiin kunnan organisaatiota sekä hallintosääntöä. Hallintosääntöuudistuksessa merkittävin muutos oli sivistyspalveluiden siirtyminen hyvinvointipalveluista elinvoimapalveluiden alaisuuteen. Uutena tehtävänä kuntaan avattiin sivistysjohtajan virka. Pellon kunnan uusi hallintosääntö astui voimaan kunnanvaltuuston päätöksellä 1.8.2019 alkaen.

Uuteen hallintosääntöön yhdistettiin myös yksiin kansiin kunnan johtosäännöt: valtuuston työjärjestys, palkkio- ja matkustussääntö, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje sekä tarkastussääntö.

Pellon kunnan haasteena ja merkittävänä riskitekijänä lähivuosina on nähtävä myös henkilöstön ja viranhaltijoiden perehdytys, henkilöstötarpeen ennakoitavuus ja erityisesti hiljaisen tiedon jakaminen. Pellon kuntaorganisaation on pystyttävä omaksuma ratkaisukeskeinen ja nopeammin oppivan organisaation luonne, jossa vuorovaikutus ja tietojen sekä taitojen jakaminen toteutuu.

Pellon kunta on mm. kuntastrategiassaan todennut, että sen tulee panostaa hankintaosaamiseen, sekä hankintojen tilausten- ja tarjouspyyntöjen laadintaan. Sopimuksia tehdään pääasiassa malliohjeiden pohjalta ja haastavimpien sopimusten laatimisessa käytetään aina asiantuntijakumppaneita. Lisäksi Pellon kunnan viranhaltijoita on osallistunut vuoden 2019 aikana valtakunnalliseen KEINO-hankintavalmennukseen, sekä tehnyt tiivistä yhteistyötä mm. Lapin Yrittäjien ja Lapin hankinta-asiamiehen kanssa hankintoja suunnitellessaan.

Sisäistä tiedonkulkua hoidetaan edelleen keskinäisellä kanssakäymisellä, niin konserniyhtiöiden, laajennetun johtoryhmän kuin perinteisten työyksikkökokousten avulla. Vuoden 2019 aikana Pellon kunnan johtoryhmä on kokoontunut viikoittain joka torstai ja näiden palaverien avulla on pystytty parantamaan sisäisen tiedonkulun ohella myös viranhaltijoiden käytännön työtä.

4.7.2. Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta vuonna 2019: elinvoiman edistäminen

Kunnan toiminnan ja talouden valvontajärjestelmä jaetaan ulkoiseen ja sisäiseen valvontaan. Kunnan valvontajärjestelmästä säädetään kuntalaissa (KuntaL, 410/2015). Pellon kunnassa ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat valvontajärjestelmän, jolla varmistetaan kunnan toiminnan tavoitteellisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus.

Ulkoinen valvonta on kunnan johdosta riippumatonta ulkopuolista valvontaa, johon kuuluvat valvontaviranomaisten toiminta, tarkastuslautakunnan arviointi ja lakisääteinen tilintarkastus. Sisäinen valvonta on puolestaan johtamis- ja hallintojärjestelmän osa, jonka tavoitteena on auttaa kunnan organisaatiota saavuttamaan toiminnalleen asetetut tavoitteet. Sisäinen valvonta on osa päivittäistä johtamista, minkä vuoksi sisäinen valvonta sisältyy kaikkiin kunnan toimintoihin. Sisäinen valvonta on strategista ja realistista toiminnan ja talouden suunnittelua sekä toiminnan seuraamista, jatkuvaa arviointia ja poikkeamiin reagoimista. Käytännössä sisäisellä valvonnalla pyritään varmistamaan, että kunnalle asetetut tavoitteet saavutetaan.

Lisäksi sisäisen valvonnan avulla varmistetaan, että päätösten perustana oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja resurssit turvataan. Sisäinen valvonta on siis riskien ennaltaehkäisyä ja laadukkaan johtamisen varmistamista.

Elinvoiman edistämisen toimintaa Pellon kunnassa valvoo elinvoimalautakunta, jonka päätöksiä valvovat niin kunnanhallitus kuin tarkastuslautakunta. Elinvoiman edistämisen vastuualueen lautakuntatyöskentelyssä ei ole todettu puutteita. Elinvoimalautakunnalle osoitettuja oikaisuvaatimuksia tai valituksia tehtiin vuoden 2019 aikana yksi kappale koskien henkilövalintaa.

Elinvoimalautakunnan kokouksissa on säännöllisesti käsitelty myös kunnan taloudellista tilaa. Näin on pystytty seuraamaan määrärahojen riittävyttä sekä puuttumaan mahdollisiin poikkeamatilanteisiin.

Elinvoimalautakunta on toteuttanut vuoden 2019 aikana sille asetettuja tavoitteita mm seuraavilla päätöksillä ja toimenpiteillä:

- Kunnantalon neuvottelutilojen kunnostaminen
- Pellon kunnan tietoturva ja tietosuojapolitiikan linjaaminen
- Ulkoilureittien kehityshankkeet
- Kunnan tilojen käyttömaksujen ohjeistaminen
- Koulukuljetusten kilpailutus
- Uuden monitoimitalon AV-hankinnat
- Varhaiskasvatuksen ja koulujen toimintasuunnitelmat
- Kaavapäätökset
- Hankepäätökset
- Pello, Suomen kalastuspääkaupunki
- Vuoden 2019 pellolaisten urheilijoiden palkitsemiset.

Elinvoimapalveluissa tehtiin vuonna 2019 viranhaltijapäätöksiä seuraavasti:

Elinvoimajohtaja: 18 kpl
 Tekninen johtaja 1 kpl
 Rakennustarkastaja:
 rakennus- ja toimenpideluvat 112 kpl
 toimenpideilmoitukset 24 kpl
 rakennusluvan voimassaolon jatkaminen 3 kpl
 poikkeamispäätökset 11 kpl
 Henkilöstökoordinaattori: 5 kpl
 Sivistysjohtaja 6 kpl
 Varhaiskasvatuksen esimies 1 kpl (1.8. - 31.12.)
 Rehtorit 14 kpl (1.8. - 31.12.)

4.7.3. Riskienhallinta: Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin palveluiden suurimpana riskinä näyttäytyy lähinnä kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön rekrytoiminen, erityisesti sijaisten rekrytoinnissa. Lähihoitajien osalta tilannetta on pyritty helpottamaan ottamalla vuosittain muutamia henkilöitä oppisopimuskoulutukseen. Hyvinvoinnin kokonaisuuden toimintatavoista on saatu hyötyä erityisesti kalliita palveluratkaisuja mietittäessä, yhteisinä työntekijöinä ja ulkoisia rekrytointeja mietittäessä. Erityisesti muutos näkyy vakituisen henkilöstömäärän laskuna, uuden hallintosäännön aikana vakituisen henkilöstön kokonaismäärä on vähentynyt. Merkittävä muutos hyvinvoinnin edistämisen palveluissa tapahtui valtuuston 10.6.2019 kokouksessa § 44, kun päätettiin

organisaatiouudistuksesta ns. sivistyspalveluita koskien. 1.8.2019 alkaen sivistyspalveluita hallinnoi elinvoimalautakunta. Hyvinvoinnin edistämisen talous toteutui kokonaisuutena katastrofaalisesti vuonna 2019. Organisaatiouudistuksella ei ollut vaikutusta talouden toteumaan. Valtuusto myönsi 16.12.2019 § 87 hyvinvoinnin edistämiseen 1 200 000 euron lisämäärärahan. Lisää euroja tarvittiin 475 000 euroa sosiaalipalveluihin, 275 000 euroa terveydenhuollon palveluihin ja 450 000 euroa erikoissairaanhoidon. Ylitykset aiheutuivat kuntalaisten kasvaneesta palveluntarpeesta kaikilla osa-alueilla. Lisämääräraha riitti hyvinvoinnin tilinpäätöksen kattamiseen.

Hallintosäännön päivityksen yhteydessä vahvistettiin lähiesimiesten oikeus valita henkilöstö 6 kuukauden määräaikaiseen tehtävään kalenterivuoden aikana. Muilta osin määräaikaisen ja vakituisen henkilöstön valitsee edelleen lähiesimiehen esimies, lähiesimiehen esittelystä. Käytännöksi on muodostunut pidemmissä henkilöstövalinnoissa työhaastattelut lähiesimiehen ja henkilöstökoordinaattorin toimesta. Vakituisen henkilöstön valintaan liittyvissä haastatteluissa on ollut mukana lautakunnan edustaja. Hallintosääntö on mahdollistanut esimiehille tarvitsemansa henkilöstön rekrytoinnin itse, mikä on vastuuttanut heitä valintojen suhteen. Yksilön tekemät henkilöstövalinnat on kyettävä perustelevaan, mistä johtuen työhaastatteluja pidetään usein. Hallintosäännön päivityksen yhteydessä johtajien ja esimiesten päätösvallassa ja talousarvion puitteissa olevaa nimenkirjoitusoikeutta ei-lakisääteisissä hankinnoissa supistettiin. Esimiehillä on nyt lupa 25 000 - 60 000 euron itsenäiseen taloudelliseen päätökseen, hankintaa ja investointeja koskevat säännökset sekä määrärahojen riittävyden huomioiden.

Lautakuntatyöskentely on vähentynyt merkittävästi organisaatiouudistuksen myötä. Vuoden 2019 aikana lautakunta kokoontui 9 kertaa tehden päätöksiä 110 asiassa. Yksilöasiainjaosto kokoontui lautakunnan kokousten yhteydessä 5 kertaa vuoden aikana tehden 41 päätöstä, joista 2 päätöstä koski sivistyspalveluita. Kuluneen vuoden aikana lautakunnassa käsiteltiin poikkeuksellisen monta selvitystä Lapin aluehallintovirastolle; kanteluasia, työsuojeluasia ja lääkähoidon valvonta-asia. Annettujen selvitysten jälkeen avi ei ole vielä palannut yhteenkään selvitysasiaan uudestaan. Vuoden aikana tehtiin päätöksiä mm. uusista asiakasmaksuista, puheterapiapalvelun hankinnasta, lääkinnällisen kuntoutuksen, fysioterapian ja toimintaterapian myöntämisen periaatteista, kuljetuspalveluiden myöntämisen periaatteista, henkilöstön täydennyskoulutuksen periaatteista ja sosiaalihuollon välitystiliasiakkaiden palvelun järjestämisestä. Lautakunnassa on pyritty työskentelemään ennakkollisesti, luottamushenkilöiden näkökulman ja poliittisen tahtotilan huomioimiseksi ennen varsinaista valmistelua. Käytäntönä on keskustella kokouksessa seuraavaan kokoukseen esityksenä tulevien asioiden valmisteluun liittyvistä ajatuksista, linjauksista ja toiveista ennen esityksen laatimista ja valmistelumateriaalia on jaettu ennakolta kokousedustajille huolellisen päätöksenteon turvaamiseksi. Lautakuntatyöskentely onkin kehittynyt keskustelelevampaan suuntaan.

Vuoden 2015 alusta tehty organisaatiouudistus synnytti henkilöstösäästöjä, mutta teki samalla järjestelmästämmme haavoittuvan; avainhenkilöriski kasvoi. Avainhenkilöriski on keskeisin riski hyvinvoinnin palveluissa. Rekrytointi on kuitenkin nopeutunut ja siltä osin helpottunut, mutta kelpoisuusehdot täyttävien henkilöiden rekrytointi on muuttunut haasteellisemmaksi vähentyneen tarjonnan seurauksena. Vuonna 2019 erityisiä haasteita oli lastentarhanopettajien, ja lääkäreiden rekrytoinnissa. Myös sairaanhoitajien ja lähihoitajien sijaisten rekrytointi on vaikeutunut. Tilannetta on pyritty helpottamaan palkkaamalla lähihoitaja koulutettavia oppisopimusopiskelijoita.

Esimiehille lisätöitä teetti Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu ja kunnan kiinteistöongelmat sekä käynnistynyt uuden koulukeskuksen suunnittelutyö. Esimiehistä vaihtui kuluneena vuonna vastaava lääkäri virkavapaan johdosta. Laajennettu johtoryhmä kokoontui 7 kertaa vuoden aikana. Lisäksi erikseen kokoontuivat sivistyksen ja terveydenhuollon johtoryhmät. Joka toinen vko pidettiin palaveri hyvinvointijohtajan, hoitotyön

esimiehen ja hoivatyön esimiehen kesken, joka toinen vko hyvinvointijohtajan, rehtoreiden ja varhaiskasvatuksen esimiehen kesken, joka toinen viikko hyvinvointijohtajan ja varhaiskasvatuksen esimiehen kanssa sekä hyvinvointijohtajan ja kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-aikatoimijoiden kanssa. Lisäksi on tarvittaessa kokoonnuttu erilaisilla kokoonpanoilla yksittäisten asioiden hoitamiseksi.

Talouden toteumaa on seurattu kuukausittain ja toteuma on viety myös tiedoksi lautakunnalle. Tavaroiden ja palveluiden hankinnassa on noudatettu julkisista hankinnoista annettua lakia ja asetuksia. Hankinnat on tarvittaessa kilpailutettu. Kaikissa hankinnoissa ja rekrytoinneissa on käytetty harkintaa. Työterveyshuollon yhtiöittäminen ei onnistunut kuluneena vuonna.

Tietoturvallisesta toiminnasta on vastannut jokainen esimies yksikössään. Jokaiselle käytössä olevalle tietojärjestelmälle tai sovellukselle on nimetty pääkäyttäjä. Käyttöoikeuksista ovat huolehtineet atk –vastaavat ja pääkäyttäjät esimiesten hyväksynnän saatuaan. Tietosuojavastaavia nimettiin eri palvelualueille mm. kouluille ja sosiaalihuoltoon. Kunnan tietosuoja- ja -turvatyöryhmä perustettiin ja työskentely uuden tietosuojalain mukaisen toiminnan kehittämiseksi on aloitettu. Myös arkistointiin kiinnitettiin vuoden aikana huomiota ja kunnan kouluttamat arkistinhoitajat valmistelevalle uusia arkistointisuunnitelmia ja sosiaalihuollon tietojen siirtämistä Kanta -arkistoon.

Muilta osin riskit liittyvät palveluiden tuottamistilanteisiin: Asiakas-, oppilas-, potilas- ja henkilökuntavahingoilta ei välttytty viime vuonnakaan. Vahinkoja pyritään ennaltaehkäisemään koulutuksella, tiedotuksella, perehdyttämällä, työskentelyn tarkkuudella, omavalvonnalla sekä vahinko- ja virhetietojen analysoinnilla.

4.7.4. Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta 2019: hyvinvoinnin edistäminen

Valtuuston 12.9.2016 § 46 hyväksymä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje korvaa aiemman kunnanhallituksen 25.10.2010 § 326 hyväksymän sisäisen valvonnan ohjeen. Uuden ohjeen mukaan johdon tehtävänä on toimeksi antaa tarvittaessa sisäinen tarkastus, jonka tehtävänä on arvioida ja tarkastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta. Lautakunnat vastaavat omalla toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä merkittävimpien riskien raportoinnista kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Prosessin omistajien vastuulla on ensisijaisesti toiminnallinen ohjaus ja yhteistyön kehittäminen oman vastuuprosessinsa sisällä liittyen sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan. Esimiehet vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta vastuualueillaan sekä raportoivat niiden järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle. Esimiehet vastaavat myös siitä, että yksikön henkilöstön tehtävät, vastuut ja toimivalta on määritelty selkeästi ja henkilöstö on myös tietoinen tehtävistään. Lisäksi esimiehet ohjaavat ja valvovat alaistensa toimintaa.

Henkilöstöhallinnon osalta on erityisesti kiinnitetty huomiota ohjeistusten päivittämiseen ja yhtenäisen koko henkilöstöä koskevan ohjeistuksen laatimiseen sekä koulutuksen saavutettavuuteen. Työskentely ohjeitten päivittämiseksi on edelleen kesken. Tavoitteena on ollut henkilöstöä koskevien toimintatapojen yhdenmukaistaminen ja henkilöstön yhdenvertaisen kohtelun parantaminen. Koulutusten osalta hoitohenkilöstölle otettiin käyttöön Skhole-koulutusjärjestelmä, joka mahdollistaa ajantasaisen tiedon hankkimisen älylaitteiston välityksellä missä vain ja silloin, kun se työntekijälle sopii. Esimiesorganisaation työnjohdollista asemaa vahvistettiin hallintosääntöuudistuksella, jonka myötä esimiehet

kykenivät vaikuttamaan aiempaa enemmän henkilöstöä koskeviin ratkaisuihin. Esimiehet ovat myös saaneet olla mukana henkilöstökoordinaattorin johdolla henkilöstöasioiden kehittämisessä. Viime vuonna tehdyn henkilöstön työtyytyväisyyskyselyn tuloksia ei ole vielä analysoitu.

Omaavalvonnan kehittämiseen on edelleen panostettu laatimalla omaavalvontaohjeita ja toimintaohjeita yksiköihin sekä päivittämällä mahdollista aiempaa ohjeistusta. Talousarvion laadinnan yhteydessä asetettuja strategisia ja toiminnallisia tavoitteita ei ole kaikilta osin saavutettu, mutta mittavilta asiakas- ja henkilöstö- sekä omaisuusvahingoilta on vältytty. Terveystieteiden huollon asiakkaat eivät tehneet muistutuksia viime vuonna, eikä Valviralle mennyt yhtään kantelua potilastoiminnasta. Myöskään sivistystoimen palveluista ei laadittu yhtään kantelua kuluneen vuoden aikana. Sosiaalihuollon palveluista tehtiin yksi kantelu, joka ei ole johtanut enempään toimenpiteisiin lautakunnan antaman selvityksen jälkeen. Kaikista havaituista puutteista / virheistä on laadittu raportit ja pohdittu raporttien perusteella keinoja riskien vähentämiseksi.

Hyvinvoinnin edistämisen viranhaltijat tekivät päätöksiä sekä hallintosäännön että lakisääteisesti heille delegoidun toimivallan puitteissa seuraavasti:

Viranhaltijan päätössovelluksella hallintosäännön mukaisia ratkaisuja

hyvinvointijohtaja 88,
hoitotyön esimies 83,
hoivapalveluiden esimies 33,
ma. lukion ja yläkoulun rehtori 12 (31.7.2019 asti),
ma. alakoulun rehtori,
varhaiskasvatuksen esimies 4 (31.7.2019 asti),
vastaava hammaslääkäri,
vastaava lääkäri 2 (31.5.2019 asti)

Rehtorin päätöksiin sisältyy myös oppilaisiin kohdistuvat päätökset. Vastaava hammaslääkäri ja ma. alakoulun rehtori eivät tehneet yhtään em. päätöstä kuluneen vuoden aikana. Päätösten väheneminen kaikkien viranhaltijoiden osalta johtuu suurelta osin henkilöstöhallinnon siirtymisestä ESS -järjestelmään.

Hyvinvointilautakunnan siirretyn toimivallan perusteella viranhaltijoiden tekemiä kuntalaisiin kohdistuvia ratkaisuja

hyvinvointijohtaja 11,
hoitotyön esimies 14,
palveluohjaaja 184,
hoivapalveluiden esimies 344,
varhaiskasvatuksen esimies,
sosiaali-ohjaajat 225,
sosiaalityöntekijät 185,

Lisäksi sosiaalityöntekijä-lastenvalvoja selvitti yhteensä 5 lapsen isyyttä, 14 huolto- ja tapaamissopimusta sekä 22 elatussopimusta vuoden 2019 aikana.

Tehdyistä päätöksistä on raportoitu lautakunnalle puolivuositain. Asiakkaisiin tai näiden oikeuksiin kohdentuvat päätökset on ratkaistu toimivallan puitteissa. Inhimillisiä virheitä on ilmennyt uuden hallintosäännön ja sen mukaisten delegointipäätösten soveltamisessa. Virheet on korjattu toimivallan mukaiseksi niiden havaitsemisen jälkeen.

Asiakkaille tehdyistä päätöksistä tuli vuoden aikana hyvinvointilautakunnan yksilöasiainjaostolle 8 oikaisuvaatimusta, joista yhdestäkään ei valitettu hallinto-oikeudelle. Oikaisuvaatimuksista 7 koski sosiaalihuollon palvelumaksuja, joista 7 tapauksessa tehtiin muutos alkuperäiseen päätökseen. Terveystieteiden asiakasmaksuista tehtiin 5 oikaisuvaatimusta, joista 3 hyväksyttiin. Koulupaikka- ja koulumatka-asioista tuli 1 hakemus, joka hyväksyttiin. Muista asioista/päätöksistä tuli yhteensä 1 muutosvaatimus, joka hylättiin.

Lautakuntatyöskentelyssä on pyritty valmistelevaan asioita yhdessä lautakunnan kanssa, ennakoivasti ennen varsinaista päätöksentekoa. Tiedottamista on pyritty tehostamaan ja työskentelyssä on pyritty molemminpuoliseen avoimuuteen nostamalla asiat lautakunnassa keskusteluun mahdollisuuksien mukaan jo valmisteluvaiheessa.

Hyvinvointilautakunta on kokouksessaan 31.1.2019 § 6 vahvistanut käyttötaloussuunnitelman ja § 5 päättänyt vuonna 2019 hyvinvointilautakunnan määrärahojen käytöstä ja tositteiden hyväksymisestä vastaavat viranhaltijat. Päätöstä on täydennetty 22.8.2019 § 67. Tositteita hyväksyttäessä on lain ja kunnan omat määräykset ja ohjeet pyritty huomioimaan. Toiminnallisesti tavoitteissa on koko hyvinvoinnin tasolla onnistuttu kohtuullisesti, mutta kuntalaisten kasvanut palvelutarve eri osa-alueilla yllätti taloudellisesti. Hyvinvoinnin palveluihin; sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin sekä erikoissairaanhoidon tarvittiin 1 200 000 euron lisämääräraha, jonka valtuusto myönsi 16.12.2019 § 87. Ulkoinen toimintakate kasvoi edellisestä vuodesta 1 378 000 euroa eli 8,1 % edellisestä vuodesta.

Kuluneen vuoden aikana toiminnalle asetetut tavoitteet laajentuivat vuoden aikana siinä määrin, että niiden toteuttaminen ei talousarviovuoden aikana onnistunut. Selvitykset laajentuivat kehitysvasemmahuollosta koko sote-kenttään ja selvitystyö on edelleen kesken. Samoin tavoitteeksi asetetut toimintaohjelmien päivitykset. Kesällä sosiaalitoimisto ja mtt muuttivat uusiin tiloihin korkealle koululle ja Meänkotilaiset Kyllinkeitaan uusimpaan siipeen. Kaikki uusiin tiloihin päässeet ovat vakuuttaneet tyytyväisyyttään. Poliklinikalta siirtyi sairaanhoitaja vuodeosaston vastaavaksi sairaanhoitajaksi ja tehostetusta kotisairaanhoidosta poliklinikalle. Vuoden alusta 2019 siirtyivät kaikki kotihoidon sairaanhoitajat siirtyivät hoivapalveluista hoitotyön alaisuuteen ovat pääsääntöisesti toteutuneet. Koulun puolella monitoimitalohankkeen rakentaminen aloitettiin ja muutoinkin kiinteistö puolella tapahtui vuoden aikana isoja asioita. Edellisen vuoden lopulla vuokratuessa Espero Care Oy:n rakennuttamassa palveluasumisyksikössä tapahtui vesivahinko, jonka johdosta puolet Kielaksen asukkaista ja henkilökunnasta muutti evakkoon Kyllinkeitaan tiloihin.

Kuluneen vuoden aikana laskutus on toiminut liki onnistuneesti. Viiveitä laskutuksessa on havaittu, mutta talousarvioon budjetoitu tulokertymä on saatu pääosin kasaan tilinpäätökseen mennessä. Kokonaiskertymä ylittyi 5,5 % budjetoidusta. Erilliset valtionavustukset on haettu määräaikoina säännöllisesti ja raportit rahojen käytöstä toimitettu ajoissa. Eräänntyneiden asiakasmaksusaatavien perinnän on hoitanut perintätoimisto. Lisäksi yhteistyössä elinvoiman viranhaltijoiden kanssa on seurattu asiakasmaksusaatavia. Hyvinvointilautakunnan yksilöasiainjaosto on käsitellyt maksukyvyttömyyden vuoksi poistettavat asiakasmaksusaatavat.

Käteiskassoja oli kuluneena vuonna hyvinvoinnin edistämisen palveluissa vain yksi, elokuvatoiminnassa (31.7.2019 asti). Väärinkäytöksiä ei ole ilmennyt. Laskentatoimen ja rahaliikenteen hoito kuului elinvoimajohtajan vastuualueelle.

Hankintojen tekemisen lähtökohtana ovat olleet tarkoituksenmukaisuus ja kokonaistaloudellisuus sekä budjetoituvat varat. Hankinnoissa on sovellettu kunnanhallituksen 25.6.2007 hyväksymiä hankintaohjeita sekä tavaroiden ja palveluiden hankinnasta annettua lakia (348/2007) ja -asetusta. Irtaimistotarkastusta ei tehty 2019 aikana.

Kunnan hallintosäännön (15.12.2014 §99, voimassa 31.7.2019) 7 ja 12 §§ sekä kunnan hallintosäännön (10.6.2019 § 44, voimassa 1.8.2019 alkaen) 37 ja 76 §§ edellyttävät, että lautakunnat seuraavat ja valvovat tehtäväalueillaan toiminnallisten, taloudellisten ja laadullisten tavoitteiden toteutumista sekä toiminnan raportointia ja päätösten noudattamista. Lautakunta on talousarvion käyttösuunnitelmaa vahvistaessaan päättänyt, että talouden toteutumisesta raportoidaan pääsääntöisesti kuukausittain. Viranhaltijoiden tekemät päätökset on tuotu lautakunnalle tiedoksi puolivuositain. Vakituisten henkilöstön rekrytointia tai henkilöstöön kohdistuvia merkittäviä työsuhde- ja/tai palkkauspäätöksiä on viety lautakunnalle tiedoksi sitä mukaa, kun päätöksiä on kertynyt.

Henkilöstön rekrytoinnissa on onnistuttu kohtuudella. Suurin puute on ollut hoitohenkilöstön sijaisista yleisinä loma-aikoina. Henkilökunta on koulutettua ja osaavaa, haasteita ajoittain joidenkin yksittäisten erityisalojen rekrytoinnissa. esim. lastentarhanopettajia ja lääkäreitä on ollut vaikea saada ja rekrytointivaikeudet jatkuvat edelleen kuluvana vuonna. Esimiehet ja henkilöstö ovat tietoisia velvollisuudestaan omalta osaltaan noudattaa toimintaa koskevaa lainsäädäntöä, valtuuston hyväksymiä sääntöjä ja päätöksiä, hallituksen ja johdon tekemiä päätöksiä ja niiden antamia ohjeita asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vuosikatetta eli kunnan rahoitustulosta tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyyttä arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Tilikauden tulos on tiliaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, liikelaitostaminen ja oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

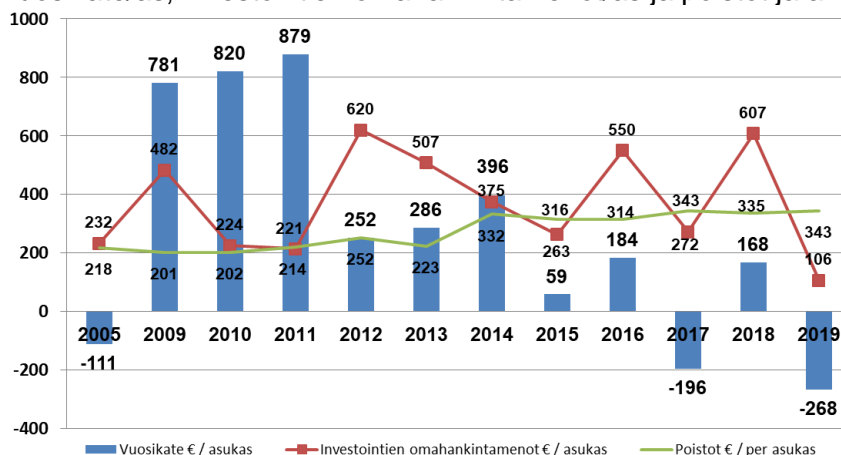
= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Vuosikate/as, investointien omahankintamenot/as ja poistot ja arvonalentumiset/as.

5.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT			2019	2018
			1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta				
	Vuosikate		-903	578
	Satunnaiset erät			
	Tulorahoituksen korjauserät		274	30
Investointien rahavirta				
	Investointimenot		-358	-620
	Rahoitusosuudet investointeihin		0	13
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		158	
Toiminnan ja investointien rahavirta			-829	1
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
	Antolainasaamisten lisäykset		-200	
	Antolainasaamisten vähennykset		10	0
Lainakannan muutokset				
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0	0
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-228	-274
	Lyhytaikaisten lainojen muutos		1 450	-400
	Oman pääoman muutokset		0	0
	Muut maksuvalmiuden muutokset		-308	601
Rahoituksen rahavirta			724	-73
Rahavarojen muutos			-105	-72
Rahavarat 31.12.			72	178
Rahavarat 1.1.			178	250
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5			-2871	-1808
vuodelta, 1000 €				
Investointien tulorahoitus, %			-252,5	95,2
Laskennallinen lainanhoitokate			-1,4	
Lainanhoitokate			-3,6	2
Kassan riittävyys, pv			0,8	2
Asukasmäärä			3376	3439

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulokset Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen

(alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi [19.3.2013].

Investointien tulorahoitus, %:

= 100 x Vuosikate/Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Antolainojen nettolisäys voi kaavassa olla myös negatiivinen, mikäli lyhennykset ovat lainanantoa suuremmat. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan kaavassa rahoituslaskelman mukaisia pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.

Lainanhoito

Laskennallinen lainanhoitokate:

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanhoitolyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään kokokulut ja jossa saatu summa jaetaan kokokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset. [2019]

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Lainanhoitokate:

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Kassan riittävyys (pv):

= 365 pv x Kassavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassastamaksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön
Korkokulut
Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta
Investointimenot
Antolainojen lisäys
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

5.3. Tase ja sen tunnusluvut

KUNNAN TASE							
						2019	2018
						1 000 €	1 000 €
A.	PYSYVÄT VASTAAVAT						
I	Aineettomat hyödykkeet						
	2.	Muut pitkävaikutteiset menot			139	136	
	Aineettomat hyödykkeet yhteensä				139	136	
II	Aineelliset hyödykkeet						
	1.	Maa- ja vesialueet			1632	1654	
	2.	Rakennukset			10677	11398	
	3.	Kiinteät rakenteet ja laitteet			1761	1989	
	4.	Koneet ja kalusto			265	351	
	5.	Muut aineelliset hyödykkeet			38	38	
	6.	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			68	189	
	Aineelliset hyödykkeet yhteensä				14441	15619	
III	Sijoitukset						
	1.	Osakkeet ja osuudet			4067	4125	
	3.	Muut lainasaamiset			190	110	
	4.	Muut saamiset			109		
	Sijoitukset yhteensä				4366	4235	
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT						
	1.	Valtion toimeksiannot			0	27	
	2.	Lahjoitusrahastojen erityiskatteet			2	2	
	TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ				2	29	

C	VAIHTUVAT VASTAAVAT			
I	Vaihto-omaisuus			
	3.	Valmiit tuotteet	51	49
	Vaihto-omaisuus yhteensä		51	49
II	Saamiset			
	Pitkäaikaiset saamiset			
	2.	Lainasaamiset	56	64
	Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		56	64
	Lyhytaikaiset saamiset			
	1.	Myyntisaamiset	403	409
	2.	Lainasaamiset	48	8
	3.	Muut saamiset	249	260
	4.	Siirtosaamiset	201	279
	Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		901	956
III	Rahoitusarvopaperit			
	1.	Osakkeet ja osuudet	2	2
	Rahoitusarvopaperit yhteensä		2	2
IV	Rahat ja pankkisaamiset		70	176
VASTAAVAA YHTEENSÄ			20029	21266

			2019	2018
			1 000 €	1 000 €
VASTATTAVAA				
A.	OMA PÄÄOMA			
I	Peruspääoma		11287	11287
IV	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)		1010	1532
V	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-2010	-522
	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		10287	12 297
C	PAKOLLISET VARAUKSET			
B	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
	1.	Poistoero	776	828
	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		776	828
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
	1.	Valtion toimeksiannot	44	46
	2.	Lahjoitusrahastojen pääomat	29	29
	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ		73	75
E	VIERAS PÄÄOMA			
I	Pitkäaikainen			
	2.	Lainat rahoitus- ja vakuuslaitoksilta	2294	2442
	3.	Lainat julkisyhteisöiltä	640	720
	Pitkäaikainen yhteensä		2934	3162
II	Lyhytaikainen			
	1.	Joukkovelkakirjalainat	1950	500
	2.	Lainat rahoitus- ja vakuuslaitoksilta	149	149
	3.	Lainat julkisyhteisöiltä	80	80
	5.	Saadut ennakot		
	6.	Ostovelat	1078	1294
	7.	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	374	309
	8.	Siirtovelat	2328	2572
	Lyhytaikainen yhteensä		5959	4904
	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		8893	8066
VASTATTAVAA YHTEENSÄ			20029	21 266

Taseen tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuusaste %	55,2	61,7
Kertynyt yli-/alijäämä 1 000 €	-1000	1010
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	-296	294
Suhteellinen velkaantuneisuus %	30	27
Lainakanta 31.12. euroa/asukas	1514	1131
Lainakanta 31.12. 1 000 €	5112	3891
Lainat ja vastuut 31.12. 1 000 €	7570	
Lainat ja vastuut 31.12. euroa /asukas	2242	
Lainasaamiset 1 000 €	190	0
Asukasmäärä	3376	3439

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Niissä kuntayhtymissä, joissa on paljon välitettäviä varoja, omavaraisuus saattaa olla huomattavasti alempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon [16.12.2008]. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina 17.11.2009].

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää [17.11.2009].

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrät huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa / asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulot ja -menot lasketaan laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien

tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Valtionosuudet merkitään tuloihin tulonvähennyksenä silloin, kun niiden määrä on negatiivinen. Vähennyseriä tuloissa ovat lisäksi Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja menoissa Valmistus omaan käyttöön, Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot ja Pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikaudella kasvanut.

Lyhytaikaisten lainojen ja Oman pääoman muutokset esitetään kumpikin nettoeränä joko tulona tai menona.

PELLON KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT 2019									
TULOT		1 000 €	%	MENOT		1 000 €	%		
Toiminta				Toiminta					
	Toimintatuotot	3 720	11,7		Toimintakulut	30 908	98,2		
	Verotulot	11 157	35,2		- Valmistus omaan käyttöön				
	Valtionosuudet	15 023	47,4		Korkokulut	19	0,1		
	Korkotuotot	0	0,0		Muut rahoituskulut	37	0,1		
	Muut rahoitustuotot	162	0,5		Satunnaiset kulut				
	Satunnaiset tuotot				Tulorahoituksen korjauserät				
	Tulorahoituksen korjauserät				Pakollisten varausten muutos				
	- Pysyvien vastaavien				- Pakollisten varausten lis.(+), väh(-)				
	hyödykkeiden luovutusvoitot				- Pysyvien vastaavien	-274	-0,9		
					hyödykkeiden luovutustappiot				
Investoinnit									
	Rahoitusosuudet investointimenoihin		0,0	Investoinnit					
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	158	0,5	Investointimenot		358	1,1		
Rahoitustoiminta				Rahoitustoiminta					
	Antolainasaamisten vähennykset	10			Antolainasaamisten lisäykset	200	0,6		
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,0		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	229	0,7		
	Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 450			Lyhytaikaisten lainojen vähennys		0,0		
	Oman pääoman lisäykset	0	0,0		Oman pääoman vähennykset				
	Kokonaistulot yhteensä	31 680	100,0	Kokonaismenot yhteensä		31 477	100,0		
Täsmäytys:									
	Kokonaistulot-Kokonaismenot =	31679-31477			203				
	Muuta maksuvalmiuden muutokset-Rahavarojen muutos=	308-105			203				

5.4. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

Yhdistelty konsernitilinpäätökseen

	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt	6	
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt		2
Yhteensä	12	2

Pellon kunnan konserniin kuuluvat kunnan määräysvallassa olevat seuraavat yhteisöt

Tytäryhteisöt:	Omistusosuus %
Kiinteistö Oy Pellon Vuokra-asunnot	100 %
Pellon Serviisi Oy	100 %
Asunto Oy Mukanvainio	60,25 %
Pellon Kehitys Oy	80 %
Pellon Energia Oy	100 %
Pellon Lämpöverkko Oy, sulautunut Pellon Energia Oy:öön 31.12.2019	
Vihreä Pysäkki Oy	100 %
Pellon laskettelurinteet Oy	86,64 %

Kunnan osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt:

Asunto Oy Äijänmäki	33,16 %
Blue Ice Art Oy	48,78 %

Kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

Kolpeneen palvelukeskus	3,55857 %
Lapin sairaanhoitopiiri	3,56 %
Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia	5,9 %
Lapin liitto	2,07 %

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Pellon kunnan omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohjeen 12.9.2016 (§ 47).

Toimivallan ja – vastuunjako konserniohjauksessa

Konserniohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaa konsernijohto, jonka muodostavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Kunnanhallitus on delegoinut konserniohjauksen ja omistajaohjauksen kunnanhallituksen alaisen jaoston, kehitysjaoston, tehtäväksi.

Konserniohjeilla kunnanvaltuusto antaa konsernitason toimintaohjeet ja -periaatteet sekä määrittelee kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan aseman konsernin johtajana.

Konserniohjeella ohjeistetaan myös kunnan toimielimiä ja viranhaltijoita, joiden tehtävänä on valvoa tytäryhteisöjen toimintaa.

Ohjeiden anto on ollut tytäryhteisöille riittävää ja konserniohjetta on noudatettu.

Konsernitavoitteiden toteutuminen

Tytäryhteisön raportointi perustuu standardoituihin tunnuslukuihin ja niiden pohjalta tehtyihin analyyseihin tytäryhteisöjen taloudellisesta kehityksestä. Tytäryhteisöt ovat raportoineet riittävästi investointitarpeistaan ja niihin on osattu varautua riittävän ajoissa.

Konsernivalvonnassa ei ole havaittu suuria puutteita tai ongelmia.

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Keskitetysti on hoidettu henkilöstö ja vakuuttaminen.

Kaikki muut tehtävät tytäryhteisöt hoitavat itsenäisesti.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Kunta on ohjeistanut tytäryhteisöä riskinkartoituksessa.

Pellon kunta omistaa 100 % Kiinteistö Oy Pellon Vuokra-asunnoista. Tässä riskinä on edelleen asuntojen käyttöasteen laskeminen. Tavoitteena on saada käyttöaste nousemaan ja kustannukset minimoitua. Yhtiön kannattavuuden parantaminen vaatii, että nykyiset asukkaat pystytään säilyttämään ja uusia vuokralaisia saadaan. Kilpailu alalla on kiristynyt. Yhtiön kannattavuuden hoitaminen vaatii pitkäjänteistä työtä ja jatkuvaa kehittämistä.

Olellaisia tiedossa olevia riskejä ei ole tytäryhteisössä toteutunut vuoden 2019 aikana.

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018
Toimintatuotot	14 529	14 489
Toimintakulut	-42 286	-40 458
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta(tappiosta)		
Toimintakate	-27 757	-25 969
Verotulot	11 157	11 055
Valtionosuudet	16 457	16 467
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1	0
Muut rahoitustuotot	170	131
Korkokulut	-62	-67
Muut rahoituskulut	-52	-25
Vuosikate	-86	1 592
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 023	-2 034
Omistuksen eliminointiero		
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät	0	17
Tilikauden tulos	-2 109	-425
Tilinpäätössiirrot	9	23
Tilikauden verot	-14	-24
Vähemmistöosuudet	4	0
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	-2 110	-426
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	34,4	35,8
Vuosikate/Poistot, %	-4,3	78,3
Vuosikate, euroa/asukas	-25	463
Asukasmäärä	3376	3439

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/(Suunnitelman mukaiset poistot + Arvonalentumiset)

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä.

Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat

konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Konsernikohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Keskimääräistä, kaikkia kuntakonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Muun muassa konsernin koko vaikuttaa vuosikatetavoitteen määrittämiseen konsernissa.

Asukasmääränä tunnusluvun laskennassa käytetään kunnan asukaslukua tilikauden lopussa. Kuntayhtymäkonsernissa asukasmäärää ja asukaskohtaista tunnuslukua ei esitetä.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

		2019		2018	
		1 000 €		1 000 €	
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate		-86		1 592	
Satunnaiset erät		0		17	
Tilikauden verot		-14		-24	
Tulorahoituksen korjaukset		-273	-373	-59	1 526
Investointien rahavirta					
Investointimenot		-1 949		-1 337	
Rahoitusosuudet investointeihin		56		48	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		711	-1 182	182	-1 107
Toiminnan ja investointien rahavirta			-1 555		419
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset		-200			
Antolainasaamisten vähennykset		10	-190	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		1 027		32	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-631		-771	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		1 422	1 818	-421	-1 160
Oman pääoman muutokset			-1		2
Muut maksuvalmiuden muutokset			-219		427
Rahoituksen rahavirta			1 408		-731
Rahavarojen muutos			-147		-312
Rahavarat 31.12.		2 026		2 173	
Rahavarat 1.1.		2 173	-147	2 485	-312
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			2019	2018	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5					
vuodelta, 1000 €					
			-3986	-2279	
Investointien tulorahoitus, %			-4,5	123,5	
Laskennallinen lainanhoitokate			-0,2		
Lainanhoitokate			-0,03	2	
Kassan riittävyys			16	19	

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää

nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi [19.3.2013].

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet .

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos konsernin lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista konsernin tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Konsernituloslaskelmasta:

Toimintakulut

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Konsernin rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainasaamisten lisäykset

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkerroina 30 pv.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

KONSERNITASE							
VASTAAVAA						2019	2018
A.	PYSYVÄT VASTAAVAT					1 000	1 000
I	Aineettomat hyödykkeet						
	1.	Aineettomat oikeudet				108	101
	2.	Muut pitkävaikutteiset menot				206	200
	3.	Ennakkomaksut				0	11
		Aineettomat hyödykkeet yhteensä				313	312
II	Aineelliset hyödykkeet						
	1.	Maa- ja vesialueet				1 905	1 927
	2.	Rakennukset				18 021	18 772
	3.	Kiinteät rakenteet ja laitteet				2 579	2 613
	4.	Koneet ja kalusto				790	916
	5.	Muut aineelliset hyödykkeet				53	53
	6.	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				785	365
		Aineelliset hyödykkeet yhteensä				24 134	24 646
III	Sijoitukset						
	2.	Osakkuusyhteisöosuudet				172	176
	3.	Muut osakkeet ja osuudet				639	680
	5.	Muut saamiset				134	134
		Sijoitukset yhteensä				945	990
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT						
	1.	Valtion toimeksiannot				63	106
	2.	Lahjoitusrahastojen erityiskatteet				3	3
	3.	Muut toimeksiantojen varat				432	344
		TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ				498	453
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT						
I	Vaihto-omaisuus						
	1.	Aineet ja tarvikkeet				130	142
	3.	Valmiit tuotteet				51	49
	4.	Muu vaihto-omaisuus				6	11
		Vaihto-omaisuus yhteensä				187	202

II	Saamiset						
	Lyhytaikaiset saamiset						
	1.	Myyntisaamiset			1 206		1 136
	2.	Lainasaamiset			40		1
	3.	Muut saamiset			519		506
	4.	Siirtosaamiset			408		424
		Lyhytaikaiset saamiset yhteensä			2 173		2 066
		Saamiset yhteensä			2 173		2 066
III	Rahoitusarvopaperit						
	1.	Osakkeet ja osuudet			3		11
	2.	Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin			24		14
	3.	Joukkovelkakirjalainasaamiset			0		2
	4.	Muut arvopaperit			1		1
		Rahoitusarvopaperit yhteensä			28		28
IV	Rahat ja pankkisaamiset				1 997		2 145
	VASTAAVAA YHTEENSÄ				30 276		30 843

VASTATTAVAA							
A.	OMA PÄÄOMA						
I	Peruspääoma				11 287		11 287
II	Arvonkorostusrahas						
II	Säästöiden ja yhdistysten peruspääomat				23		23
III	Muut omat rahastot				89		98
IV	Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)				2 411		2 837
V	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)				-2 110		-426
	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ				11 700		13 820
	VÄHEMMISTÖOSUUDET				114		118
C	PAKOLLISET VARAUKSET						
	1. Eläkevaraukset				1		2
	2. Muut pakolliset varaukset				397		395
	PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ				398		397
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT						
	1. Valtion toimeksiannot				107		136
	2. Lahjoitusrahastojen pääomat				54		31
	3. Muut toimeksiantojen pääomat				432		336
	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ				593		503
E	VIERAS PÄÄOMA						
I	Pitkäaikainen						
	2. Lainat rahoitus- ja vakuuslaitoksilta				7 891		7 570
	3. Lainat julkisyhteisöiltä				889		1 019
	5. Saadut ennakot				11		19
	Pitkäaikainen yhteensä				8 790		8 608
II	Lyhytaikainen						
	1. Joukkovelkakirjalainat				1 950		500
	2. Lainat rahoitus- ja vakuuslaitoksilta				511		513
	3. Lainat julkisyhteisöiltä				130		130
	5. Saadut ennakot				12		11
	6. Ostovelat				1 537		1 728
	7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat				695		600
	8. Siirtovelat				3 846		3 916
	Lyhytaikainen yhteensä				8 681		7 397
	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ				17 471		16 005
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ				30 276		30 843

Konsernitaseen tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuusaste %	39,0	45,2
Suhteellinen velkaantuneisuus %	41,4	38
Kertynyt yli/alijäämä, 1 000 €	301	2412
Kertynyt yli/alijäämä, €/asukas	89	701
Lainakanta euroa/asukas	3368	2830
Lainakanta 31.12. 1 000 €	11371	9731
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	14529	
Lainat ja vuokravastuut euroa/asukas	4304	
Lainasaamiset 1 000 €		
Asukasmäärä	3376	3439

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Koko pääoma kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois.

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakomaksuilla. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa konsernin asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää. Kuntayhtymän konsernissa asukaskohtaista tunnuslukua ei esitetä.

Konsernin lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Lyhennettyä konsernikaavaa käytettäessä konsernin lainakanta muodostuu korollisen vieraan pääoman eristä. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Konsernin lainat, euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymän konsernissa ei asukaskohtaista lainamäärää esitetä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokrasaamiset}$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Pellon kunnan vuosi 2019 oli taloudellisesti haastava. Tilinpäätös 2019 osoittaa, että vuosikateteuma oli miinusmerkkinen, eli 903 215 euroa alijäämäinen. Kun vuosikatteeseen lisätään vielä poistot, niin tilinpäätös osoittaa kokonaisuutena alijäämää 2 009 553 euroa. Vuoden 2019 aikana verotulot alittivat talousarviosuunnitelman 889 210 euroa (- 7,4 %), mutta valtionosuudet puolestaan ylittivät talousarviosuunnitelman 142 117 euroa (+ 0,9 %).

Vierasta pääomaa Pellon kunnan taseessa vuoden 2019 päättyessä oli 5 112 147 euroa. Lyhytaikaista Kuntarahoituksen kuntatodistuksella otettua lainaa siitä oli 1 950 000 €. Kunnan velkamäärä kasvoi vuoden 2019 aikana 1 221 488 euroa, eli 31,4 %. Kokonaisuutena pitkäaikaisten talousarviolainojen määrä pieneni, mutta lyhytaikaisten kuntatodistuslainojen määrä kasvoi 1 450 000 €. Käytännössä Kuntarahoituksen kuntatodistuslainoilla katettiin vuoden 2019 aikana merkittävästi talousarvion ylittäneitä Pellon kunnan SOTE-kustannuksia.

Pellon kunnan taseessa oli vuoden 2018 tilinpäätöksen jälkeen kertynyttä ylijäämää 1 009 651 €. Vuoden 2019 tilinpäätöksen ollessa 2 009 553 € alijäämäinen, tarkoittaa se sitä, että aikaisempina vuosina kertynyt ylijäämä on nyt syöty. Tällainen taloudellinen kehitys edellyttää Pellon kunnalta nopeita ja myös aivan uudenlaisia toimenpiteitä suunnan kääntämiseksi. Erityistä huomiota kunnassa on kiinnitettävä oman toiminnan tehostamiseen, hankintaosaamisen kehittämiseen ja mahdollisten uusien yhteistyökumppaneiden aktiiviseen kartoittamiseen sekä koko kunnan elinvoimaisuuden ja alueen yritysten toimintaedellytysten parantamiseen.

Kokonaisuutena Pellon kunnalta odotetaan nyt rohkeita uudistus- ja kehittämistoimenpiteitä. Kunnan taloudellinen tilanne edellyttää erityisesti hiljattain käynnistetyltä SOTE-selvitykseltä, että se tehdään perusteellisesti ja että siinä aikaisempaa selkeämmin huomioidaan myös muutosten taloudelliset vaikutukset.

Oman lisähaasteen vuodelle 2020 tulee aiheuttamaan koronaviruksen aiheuttamat verotulojen menetykset sekä ylimääräiset toimintakustannukset. Talouden tasapainottaminen edellyttää nyt kunnassa aikaisempaa rohkeampia päätöksiä erityisesti kiinteän kustannusrakenteen osalta. Kunnan omien toimenpiteiden lisäksi Pellon kunta tulee kaikkien muiden maan kuntien tavoin tarvitsemaan myös valtiovallan poikkeuksellisia päätöksiä tilanteen korjaamiseksi.

Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (KuntaL 69 §).

Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallitus esittää tilikauden (-) 2.061.853,48 euron alijäämäisen tuloksen käsittelystä seuraavasti:

tuloutetaan tehtyjä poistoeroja 52.300 euroa
siirretään tilikauden alijäämä (-) 2.009.553,48 euroa taseen oman pääoman tilikauden alijäämäksi.

Kertynyt alijäämä siirron jälkeen on -999.901.77 euroa.

7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 2019

7.1. Talousarvion toteutuminen elinvoimapalveluissa

Pellon kunnan elinkeinoelämässä vuosi 2019 oli kohtalaisen hyvä.

Keskimääräinen työttömyysaste Pellon kunnassa oli 11,3 % ja parhaimmillaan kesäkaudella työttömyysaste oli alle 10,0 %. Keskimäärin vuoden 2019 aikana Pellossa on 155 henkilöä työttömänä työnhakijana.

Yritystoimintaa Pellon kunnassa vuonna 2019 oli samalla tasolla kuin aikaisemmin.

Kunnassa oli toiminnassa hiukan yli 300 yritystä ja nämä työllistävät yhteensä noin 600 henkilöä. Pellolaisten yritysten vuosiliikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta ollen lähes 130.000.000 euroa.

Pellon kunta ja kuntakonsernin yhtiöt ovat myös erittäin merkittäviä työllistäjiä ja niiden palveluksessa oli vuonna 2019 yhteensä yli 300 henkilöä.

Pellon kunnan elinvoimapalveluissa vuosi 2019 oli toiminnallisesti hyvä, mutta omaisuuden myynnistä aiheutuneet alaskirjaukset pudottivat elinvoimapalveluiden taloudellisen tuloksen negatiiviseksi.

Varsinkin elinvoimapalveluiden henkilöstömenoissa ja palveluiden ostoissa pystyttiin hienosti alitukseen, mutta samaan aikaan tulopuolella jäätin tavoitteesta.

Vuoden 2019 aikana Pellon kunta luopui kaupalla vanhasta virastotalosta sekä osasta Lempeän hallia ja mm. yhdestä asunto-osakkeesta. Varsinkin vanhan virastotalon myynti pienellä kauppahinnalla aiheutti kunnalle merkittävät alaskirjaukset ja pudottivat siten elinvoimapalveluiden tuloksen negatiiviseksi. Virastotalon myynti oli kuitenkin järkevää, koska sen avulla pystyttiin vähentämään käyttökustannuksia enemmän kuin kiinteistön vuokratulot tuottivat.

Elinvoiman edistämisen ja tukiprosessien määrärahat yhteensä

ELINVOIMALAUTAKUNTA						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	1 265 600		1 265 600	1 108 419	-157 181	
Toimintamenot	-5 601 980	0	-5 601 980	-5 578 208	23 772	
Toimintakate(netto)	-4 336 380	0	-4 336 380	-4 469 789	-133 409	
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset				-568 790		
Sisäiset vyörytystuotot				1 886 443		
Sisäiset vyörytyskulut				-235 962		
Elinvoimalautakunnan kokonaiskustannukset				-3 388 098		
= valtuustoon nähden sitova erät						

Määrärahoista vastaa: elinvoimajohtaja.

Työ- ja yrittäjyyspalvelut, yhdyskunta ja asumispalvelut, tukipalvelut

Yleishallinto							
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama	
	Toimintatulot	159980		159980	181674	21694	
	Toimintamenot	-1795090	0	-1795090	-1847882	-52792	
	Netto (Toimintakate)	-1635110		-1635110	-1666208	-31098	
	Suunnitelmapoistot				-9638		
	Vyörytystulot				736183		
	Vyörytysmenot				-101326		
	Käyttöomaisuus						
	Arvo 1.1.				104974		
	Lisäykset				8262		
	Vähennykset						
	Poistot				-15912		
	Arvo 31.12.				97324		

Määrärahoista vastaa: elinvoimajohtaja, 1.8.2019 alkaen kunnanjohtaja.

Hallinnon tavoitteet ja mittarit v. 2019-2020

asia	mittari	nykytila	tavoite	toteuma
asiakirjahallinnon sähköistäminen	tiedonohjaus-suunnitelma	ei ole	hallinnon tiedonohjaus-suunnitelma laadittu	työn alla
prosessiomistajuuden vahvistaminen	pidetyt tiimipalaverit per kk	ei ole	2	4 / kk, hallinnon viikkopalaveri

Henkilöstöhallinto						
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
	Toimintatulot	364000		364000	245380	-118620
	Toimintamenot	-917020	0	-917020	-605779	311241
	Netto (Toimintakate)	-553020		-553020	-360399	192621
	Suunnitelmapoistot				-6805	
	Vyörytystulot				309	
	Vyörytysmenot				-29059	
	Käyttöomaisuus					
	Arvo 1.1.					
	Lisäykset					
	Vähennykset					
	Poistot					
	Arvo 31.12.				0	

Määrärahoista vastaa: elinvoimajohtaja, 1.8.2019 alkaen kunnanjohtaja.

Henkilöstöhallinnon tavoitteet ja mittarit v. 2019-2020

asia	mittari	nykytila	tavoite	toteuma
korvaavan työn mallin käyttöönotto	henkilökunnan kokemus (työhyvinvointikysely)	ei ole	kaikki lääkärit perehdytetty, koko henkilökunnalla tietoisuus korvaavan työn mahdollisuudesta	kesken
kehityskeskustelu-koulutus	pidetty koulutus	ei ole	2 koulutusta	ei saavutettu
kehitysidealaatikoiden vienti yksiköihin	laatikoiden määrä	1	jokaisessa yksikössä laatikko	10 laatikkoa
kehitysideoiden purku	säännöllinen purkupalaveri	vain hallinnossa	joka yksikössä säännöllisesti	laatikoista saatua palautetta

				käsitellään laajennetussa johtoryhmässä ja viedään yksiöihin.
kunnan savuttoman linjan tehostaminen	ohjeistus	ei ole	ohjeistus laadittu ja tiedossa henkilökunnalla	Tehostettu ja käyttöön otettu 1.1.2020
taloudellisten resurssien lisääminen työhyvinvointiin	työhyvinvointiin käytettävä raha / työntekijä	2 x 0,5 päivää vuodessa, smartum setelit (20 € / hlö)	työhyvinvointiin käytettävissä 80 € / työntekijä vuodessa	Pellon kunnan tyhy-seteli 100e/vuosi
sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisääminen	yhteiset tapahtumat, henkilöstön kokemus paranee	2 vuodessa	4 vuodessa	1 kunnan yhteinen lisäksi yksikkökohtaiset
kertyneiden vapaiden pitäminen	säästövapaat	pitämättömiä 43 pv / hlö	pitämättömiä 20 pv / hlö vuodenvaihteessa	12 pv / hlö
työpisteestä riippumaton joustava asiakaspalvelu	etätyömalli	etätyömallin	1 malli laadittu	Malli käyttöön otettu 2019, 5-10 henkilöä hyödyntää mahdollisuutta
sairauspoissaolojen vähentäminen	sairauspoissaolopäivät / hlö	14,1 päivää / hlö	13 päivää / hlö	13,5 päivää / hlö

Ympäristönsuojelutoimi						
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
	Toimintatulot	0		0	0	0
	Toimintamenot	-165190	0	-165190	-142125	23065
	Netto (Toimintakate)	-165190	0	-165190	-142125	23065
	Suunnitelmapoistot					
	Vyörytystulot					
	Vyörytysmenot				-2907	
	Käyttöomaisuus					
	Arvo 1.1.					
	Lisäykset					
	Vähennykset					
	Poistot					
	Arvo 31.12.					

Määrärahoista vastaa: tekninen johtaja, elinvoimajohtajan alaisuudessa.

Tekninen toimi							
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama	
	Toimintatulot	20390		20390	45700	25310	
	Toimintamenot	-299900	0	-299900	-276619	23281	
	Netto (Toimintakate)	-279510	0	-279510	-230919	48591	
	Suunnitelmapoistot			0	-4507		
	Vyörytystulot				32750		
	Vyörytysmenot				-50702		
	Käyttöomaisuus						
	Arvo 1.1.				2724		
	Lisäykset				14267		
	Vähennykset						
	Poistot				-4507		
	Arvo 31.12.				12484		

Määrärahoista vastaa: tekninen johtaja, elinvoimajohtajan alaisuudessa.

Teknisten prosessien tavoitteet ja mittarit v. 2019-2020

asia	mittari	nykytila	tavoite	toteuma
Tilojen käyttömaksujen määrittäminen	tilan käyttötaksa	käyttötaksa on määritelty osalle tiloista	käyttötaksa määritelty kaikkiin kunnan vuokrattavissa oleviin tiloihin 2019	Otettu käyttöön 1.8.2019 alkaen
Tilojen käyttöasteen selvittäminen	Tehty / ei ole tehty	ei ole kattavasti selvitetty	laadittu selvitys kaikkien tilojen käyttöasteesta vuoden 2019 aikana	Käyttöaste on parantunut kiinteistöjen myynnin myötä. Varsinaista selvitystä ei ole tehty v. 2019

Kilpailutusveloitteen kohdentaminen palveluntilaaajille	toteuma	palveluita on kilpailuttanut jokin muu kuin tilaaja	palveluntilaaja kilpailuttaa	Toteutunut 2019
Tehtäväkokonaisuuksien ja resurssien hallintaan panostaminen	<p>ylitöiden määrä</p> <p>kellokortti-vapaat</p> <p>pitämättömät lomat</p>	yli suositusten	<p>kertyneet ylityöt ja kellokorttivapaat pidetään saman kalenterivuoden aikana</p> <p>ylitöiden määrää seurataan kuukausittain, viimeisen kolmen kuukauden toteuman perusteella</p> <p>pitämättömät lomat raportoidaan viimeistään lokakuun loppuun mennessä</p>	Toteutunut osaksi 2019
Suunnitelma hiljaisen tiedon siirtämisestä	tehty / ei ole tehty	ei ole	<p>laadittu suunnitelma</p> <p>-työntekijän vaihtuessa varaudutaan perehdyttämiskäyttöön, jossa työskennellään työpareina</p> <p>-työtehtävien ja -asioiden dokumentointi</p>	Toteutunut osaksi 2019

Asiakaspalveluaikojen määrittely	avoimien palvelupäivien määrä	5 päivää / viikko	3 päivää / viikko	5 päivää / viikko
----------------------------------	-------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Liikenneväylät/joukkoliikenne-asiointiliikenne/yleiset alueet						
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
	Toimintatulot	50200		50200	60720	10520
	Toimintamenot	-226420	0	-226420	-251803	-25383
	Netto (Toimintakate)	-176220	0	-176220	-191083	-14863
	Suunnitelmapoistot	-326120			-226654	
	Vyörytystulot					
	Vyörytysmenot				-10712	
	Käyttöomaisuus					
	Arvo 1.1.				1170990	
	Lisäykset				72679	
	Vähennykset					
	Poistot				-216748	
	Arvo 31.12.				1026921	

Määrärahoista vastaa: tekninen johtaja elinvoimajohtajan alaisuudessa.

Kiinteistötoimi, liikuntapaikat						
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
	Toimintatulot	618230	0	618230	546151	-72079
	Toimintamenot	-1791680	0	-1791680	-2004858	-213 178
	Netto (Toimintakate)	-1173450	0	-1173450	-1458707	-285257
	Suunnitelmapoistot	-296180			-321186	
	Vyörytystulot				117201	
	Vyörytysmenot				-38089	
	Käyttöomaisuus					
	Arvo 1.1.				4049256	
	Lisäykset				73375	
	Vähennykset				-383832	
	Poistot				-264517	
	Arvo 31.12.				3474282	

Määrärahoista vastaa: tekninen johtaja elinvoimajohtajan alaisuudessa.

Liikelaitokset/jätehuolto/aluelämpölaitos						
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
	Toimintatulot	0		0	0	0
	Toimintamenot	-3050	0	-3050	-3228	-178
	Netto (Toimintakate)	-3050	0	-3050	-3228	-178
	Suunnitelmapoistot					
	Vyörytystulot					
	Vyörytysmenot					
	Käyttöomaisuus					
	Arvo 1.1.					
	Lisäykset					
	Vähennykset					
	Poistot					
	Arvo 31.12.				0	

Määrärahoista vastaa: tekninen johtaja elinvoimajohtajan alaisuudessa.

Rakennusvalvonta- ja pelastustoimi						
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
	Toimintatulot	52800		52800	28794	-24006
	Toimintamenot	-403630		-403630	-445914	-42284
	Netto (Toimintakate)	-350830		-350830	-417120	-66290
	Suunnitelmapoistot					
	Vyörytystulot					
	Vyörytysmenot				-3168	
	Käyttöomaisuus					
	Arvo 1.1.					
	Lisäykset					
	Vähennykset					
	Poistot					
	Arvo 31.12.					

Määrärahoista vastaa: tekninen johtaja elinvoimajohtajan alaisuudessa.

7.2. Talousarvion toteutuminen hyvinvointipalveluissa

Strategiset projektit

Asukkaat ja hyvinvointi

Strategiset toimenpiteet:

- Palvelusetelin käyttöönotto, pilotointi kehitysvammahuollossa 2020
- työterveyshuollon yhtiöittäminen vuoden 2020 aikana
- vuodeosaston vastaavan sairaanhoitajan paikan täyttämisen siirtämällä yksi sairaanhoitaja poliklinikalta vuodeosastolle: toteutunut
- kehitysvammahuollon ulkoistaminen, liiketoiminnan myyminen 2020 aikana
- uusien tilaratkaisujen käyttöönotto (Meänkoti, sosiaalitoimisto, mielenterveystoimisto): toteutunut
- ikäihmisten palveluiden toimintaohjelman päivittäminen: kesken
- vammaispalveluiden toimintaohjelman päivittäminen: kesken.

Strategiset toimenpiteet:

- Asiakaslähtöisen prosessiorganisaation kehittäminen ja prosessityöskentelyn syventäminen.

Kuntatalous, tasapainotus ja omistajapolitiikka

Strategiset toimenpiteet:

- sivistyspalveluiden siirtäminen hyvinvoinnin alaisuudesta elinvoiman alaisuuteen: toteutettu.

Hyvinvoinnin edistämisen määrärahat yhteensä

HYVINVOINTILAUTAKUNTA						
		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat						
	Toimintulot	2 711 040	0	2 711 040	2 952 114	241 074
	Toimintamenot	-24 094 690	-1 200 000	-25 294 690	-25 670 387	-375 697
	Toimintakate(netto)	-21 383 650	-1 200 000	-22 583 650	-22 718 273	-134 623
Laskennalliset kustannukset						
	Poistot ja arvonalentumiset				-589 848	
	Sisäiset vyörytystuotot				251 595	
	Sisäiset vyörytyskulut				-1 902 076	
	Hyvinvointilautakunnan kokonaiskustannukset				-24 958 602	
	= valtuustoon nähden sitova erät					

Määrärahoista vastaa: hyvinvointijohtaja. Valtuusto myönsi 16.12.2019 § 87 lisämäärärahan hyvinvoinnin palveluihin yhteensä 1.200.000 euroa.

Meän yhteiset hyvinvointia edistävät palvelut, meän lasten, nuorten ja perheiden palvelut, meän senioripalvelut

Perusturvatoimisto						
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
	Toimintatulot	1100		1100	1269	169
	Toimintamenot	-220010	0	-220010	-193316	26694
	Netto (Toimintakate)	-218910	0	-218910	-192047	26863
	Suunnitelmapoistot				-4915	
	Vyörytystulot				204063	
	Vyörytysmenot				-11732	
	Käyttöomaisuus					
	Arvo 1.1.				0	
	Lisäykset				226748	
	Vähennykset					
	Poistot				-4535	
	Arvo 31.12.				222213	

Määrärahoista vastaa: hyvinvointijohtaja.

Palvelukokonaisuus: Meän yhteiset hyvinvointia edistävät palvelut.

Perusturvatoimiston tavoitteet ja mittarit v. 2019-2020

asia	mittari	nykytila	tavoite	toteuma
Hyvinvoinnin yksiköiden tyytyväisyys tuotettuun tukipalveluun	palvelutyytyväisyyskysely	ei tutkittu vuonna 2018	asikastyytyväisyyskyselyssä tulos yli keskitason	Kyselyä ei toteutettu kuluneena vuonna
Talouden raamissa pysyminen	budjetin toteutuminen suunnitellusti	talouden toteuma +/- 2 % Nettomenojen	talouden toteuma +/- 2 % Nettomenojen kasvu	8,1 % ylitys alkuperäiseen talousarvioon. Lisämäärärahan kanssa

		kasvu	alle 2 %	(1.200.000) toteutui.
	kokousten lukumäärä, lautakunnan jäsenten osallistuminen lautakunnan kokouksiin (varsinaiset, varajäsenet poissa, %)	toteuma 2018 7 kokousta Paikalla 71,5 % varsinaiset jäsenet, 16,3 % varajäsenet 12,2 % ei kokousedusta jaa	tavoite 2019 max 8 kokousta 75 % varsinaisista jäsenistä 15 % varajäsenistä max 10 % totaaliset poissaolot	9 kokousta 73 % varsinaisista jäsenistä 23,5 % varajäsenistä 3,5 %

Sosiaalityö						
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
	Toimintatulot	1408700		1393000	1397802	4802
	Toimintamenot	-7151900	-222300	-7374200	-7667671	-293471
	Netto (Toimintakate)	-5743200	-238000	-5981200	-6269869	-288669
	Suunnitelmapoistot				-31874	
	Vyörytystulot					
	Vyörytysmenot	0				
	Käyttöomaisuus					
	Arvo 1.1.				1527092	
	Lisäykset				14697	
	Vähennykset					
	Poistot				-81105	
	Arvo 31.12.				1460684	

Määrärahoista vastaa: hyvinvointijohtaja.

Palvelukokonaisuus: Meän yhteiset hyvinvointia edistävät palvelut, meän lasten, nuorten ja perheiden palvelut, meän senioripalvelut.

Valtuuston myöntämästä lisämäärärahasta 475.000 euroa siirrettiin sosiaalipalveluihin.

Sosiaalipalveluiden tavoitteet ja mittarit 2019-2020

asia	mittari	nykytila	tavoite	toteuma
kuntalaisten palvelutyytyväisyys paranee	asiakastyytyväisyys kysely	ei tutkittu vuonna 2018	asiakastyytyväisyys kyselyssä tulos yli keskitason	Ei selvitetty vuonna 2019
Kotipalvelun ja tehostetun palveluasumisen toimintayksiköiden välittömän asiakasajan lisääminen (toimintatapojen uudistaminen)	käytetty välitön asiakasaika	asiakasaika 40 %	asiakasaika 60 %	Optimointi suoritettu, toimintaa kehitetään. Palveluasumisen osalta välitön asiakasaika ei mitattavissa, kotihoidossa 50%

Teknologian käyttöönottaminen	käytetyt teknologiaratkaisut	ei uusia	2 uutta teknologiaa vuoden aikana	Ei uusia käyttöönottoja
Kunnan palveluasumisajat suhteessa ostopaikkojen määrään vanhukset mielenterveys kehitysvammaiset päihdehuolto vammaispalvelu	kunnan paikkojen suhde ostopaikkojen suhteeseen	kunnan tehostettu palveluasuminen 51 / ostopaikat 0 mielenterveyspalvelut kunnan omat 6 / ostopaikkoja 3 päihdehuollosta ostetaan 2 paikkaa vammaispalvelu 1 ostopaikka	kunnan paikat / ostopaikat ostopaikkojen kokonaismäärä pysyy samalla tasolla	Kaikki 82/4 Kokonaismäärä sama, 1 ostopaikka Edelleen 6/3 kehitysvamm. yksi paikka lisää Edelleen 2 paikkaa 1 ostopalvelupaikka
Ikäihmisten kotona asumisen osuutta vahvistetaan kotipalvelun avulla	kotona asuvat % (yli 75-v) / laitoshoidossa / palveluasumisessa %	vuonna 2017 9,5 % kotihoidossa 1 % laitoshoidossa 11,3 % palvelutalossa	tavoite 2019 kotihoidossa 11 % laitoksessa 1% palveluasumisessa 11 %, joista tehostetussa 8,2 %	Kotihoidossa 14,4 % , tukipalvelut 8,3% laitos 1 % 12,6 %, joista tehostetussa 8,1 %

Lapsiperheiden palvelukonseptin ja kannustemallien jalostaminen	lasten määrä sosiaalihuoltolain ja lastensuojelun palveluissa suhteessa 0-18 -vuotiaiden määrään	vuonna 2017 51 ls-ilmoitusta (11,5%) avopalveluissa 7,0 %, joista 2,5 % uusia vuoden aikana 2,9 % sijoituksessa	tavoite 2019 Max 45 ilmoitusta avopalveluissa 8,0 %, joista uusia 2 % 2,5 % sijoituksessa	29 ls-ilmoitusta Avopalveluissa 10 lasta eli 2,5 %, joista uusia 0,25 % Sijoituksessa 11 eli 2,75 % Jälkihuollossa 3 eli 0,75 %
			vakinaistetaan 4 lähihoitajaa	Vakinaistettu

Terveysthuolto						
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
	Toimintatulot	1054640	15700	1070340	1196097	125757
	Toimintamenot	-6401450	-527700	-6929150	-7095520	-166370
	Netto (Toimintakate)	-5346810	-512000	-5858810	-5899423	-40613
	Suunnitelmapoistot				-194608	
	Vyörytystulot				3790	
	Vyörytysmenot				-634322	
	Käyttöomaisuus					
	Arvo 1.1.				3527932	
	Lisäykset				19990	
	Vähennykset					
	Poistot				-202394	
	Arvo 31.12.				3345528	

Määrärahoista vastaa: vastaava lääkäri ja hoitotyön esimies hyvinvointijohtajan alaisuudessa. Palvelukokonaisuus: Meän yhteiset hyvinvointia edistävät palvelut, meän lasten, nuorten ja perheiden palvelut, meän senioripalvelut. Valtuuston myöntämästä lisämäärärahasta 275.000 siirrettiin terveydenhuollon palveluihin.

Terveysthoidon tavoitteet ja mittarit v. 2019-2020

asia	mittari	nykytila	tavoite	toteuma
Poliklinikan toimintamallien kehittäminen		toimintamalli rakennettu 4 sh varaan	toimintamalli rakennetaan 3 sh varaan	3 sairaanhoit.
Mielenterveyshoitojen kehittäminen	Hoit. käyntimäärät			2 006
	psykolog. käyntimäärät	1 757	1 850	398
	Psykiatriin vast.otto	46	40	1 159

<p>Keskitetyn asiakasohjauksen järjestäminen; muistitestit ja kroonisten sairauksien kontrollit / hoidon seuranta</p>	<p>hoitovuorokaudet: akuutit / pitkäaikaiset</p> <p>Muistitestit</p> <p>Krooniset sairaudet: diab. sydänsair. ja astma</p>	<p>akuutti: 3 416</p> <p>pitkäaik.: 2 693</p> <p>ei hoitosuunnitelmia</p>	<p>akuutti+kunt.: 3 800</p> <p>pitkäaik.: 2 400</p> <p>lukumäärä</p> <p>hoitosuunnitelmien teko</p>	<p>3 355</p> <p>2 822</p> <p>42</p> <p>aloitettu diab.pot.</p>
	<p>vasteaika, jonotusaika, kiireetön / kiireellinen</p>	<p>Kiireetön: lääk. 1,5kk</p> <p>sh/th 1-3pv</p> <p>Kiireellinen: samana päiv.</p> <p>sh/th samana päiv.</p> <p>Hammaslääkäri</p> <p>Suuhygienisti</p>	<p>Kiireetön: lääk. 3vko</p> <p>sh/th 1-3pv</p> <p>Kiireellinen: samana päiv.</p> <p>sh/th samana päiv.</p> <p>kiireetön n. 6 vk</p> <p>kiireellinen 1-2 pv n. 3 vk</p>	<p>2-3 viikkoa</p> <p>1-3pv</p> <p>saman päivän aikana</p> <p>saman päivän aikana</p>
	<p>käyntimäärät eri ammattilaisten palveluissa / vastaanotolla</p>	<p>Lääkärillä 6 027</p> <p>Sh:lla 7 735</p> <p>Th:lla 4 820</p> <p>Lääk.puhelut 1 208</p> <p>Hammaslääkäri</p>	<p>Lääkärillä 6 500</p> <p>Sh:lla 8 000</p> <p>Th:lla 5 000</p> <p>Lääk.puhelut 1 400</p>	<p>6 321</p> <p>6 192</p> <p>4 278</p> <p>1 169</p>

		Suuhygienisti Hammashoitaja Suun terv.hoito		2602 1436 3 käynnit yht. 4041
	osaston keskimääräinen kuormitus	keskimääräinen kuormitus v. 2018: 92%	keskimääräinen kuormitus v. 2019: 94%	92,4%
	asiakastyytyväisyyskysely	asiakastyytyväisyyskysely arvosana keskiarvo THL:n kyselystä vastaus tulee tammikuussa 2019	asiakastyytyväisyyskyselyn keskiarvoa paremman arvosanan saavuttaminen	THL:n kyselystä keskiarvoa parempi arvosana 1/19
	tarjottavat palvelut	järjestetty mahdollisuuksien mukaan	Lakisääteisten ja muiden tarkastusten (esim. seniorisyynt) järjestäminen vuosittain	Järjestetty
Omahoitoon motivoiminen ja terveyden edistäminen	Seniorisyyntiin osallistuneet		65v. 70% ikäluokasta 70v. 70% ikäluokasta	75% 70%
Toimintatapojen kehittäminen, optimointi, toiminpidetaruksen arviointi	konkreettiset muutokset	Vast.otolla 4 sairaanhoitajaa.	Vast.otolla edelleen 4 sh:ta, mutta lomien aikana ei käytetä sijaista. Sijaismäärärahat siirtyy osaston vastaavan sh:n	Vast.otolla sen vuoksi 4 sh:ta, kun yksi sh tekee 80% työtä ja yhdellä sh:lla LM-päiviä. Ei

			palkkaan	kesäloman sijaisia.
			vakinaistetaan 2 lähihoitajaa ja yksi sairaanhoitaja	Toteutunut
Ostopalveluiden määrän seuranta			Puheterapia Toimintaterapia Fysioterapia	Ostettu noin 38 000€ edestä Ostettu noin 7 000€ edestä Ostettu noin 35 000€ edestä

Erikoissairaanhoido						
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
	Toimintatulot	0		0	0	0
	Toimintamenot	-5805080	-450000	-6255080	-6069148	185932
	Netto (Toimintakate)	-5805080	-450000	-6255080	-6069148	185932
	Suunnitelmapoistot					
	Vyörytystulot					
	Vyörytysmenot					
	Käyttöomaisuus					
	Arvo 1.1.					
	Lisäykset					
	Vähennykset					
	Poistot					
	Arvo 31.12.					

Määrärahoista vastaa: vastaava lääkäri hyvinvointijohtajan alaisuudessa.

Palvelukokonaisuus: Meän yhteiset hyvinvointia edistävät palvelut.

Valtuuston myöntämästä lisämäärärahasta siirrettiin 450.000 euroa erikoissaisaanhoidon palveluihin.

Erikoissairaanhoidon tavoitteet ja mittarit v. 2019-2020

asia	mittari	nykytila	tavoite	toteuma
	erikoissairaanhoidon käyntimäärät: käyntiä / vuosi	toteuma vuonna 2017 6 164	tavoite 2019 6 000	5467 käyntiä
	erikoissairaanhoidon hoitovuorokaudet: vuorokausia / vuosi	toteuma vuonna 2017 2 321	tavoite 2019 2 100	2536 hoitopäivää

Aikuiskoulutus ja musiikkiopisto						
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
	Toimintatulot	16400		16400	23992	7592
	Toimintamenot	-99370	0	-99370	-112531	-13161
	Netto (Toimintakate)	-82970	0	-82970	-88539	-5569
	Suunnitelmapoistot			0	-893	
	Vyörytystulot					
	Vyörytysmenot				-12629	
	Käyttöomaisuus					
	Arvo 1.1.				5277	
	Lisäykset					
	Vähennykset					
	Poistot				-1624	
	Arvo 31.12.				3653	

Määrärahoista vastaa: hyvinvointijohtaja, 1.8.2019 alkaen sivistysjohtaja, elinvoimajohtajan alaisuudessa.

Aikuiskoulutuksen ja musiikkiopiston tavoitteet ja mittarit v. 2019-2020

asia	mittari	nykytila	tavoite	toteuma	
monipuolinen kulttuuritarjonta kaikkien kuntalaisten ulottuville	Meän Opiston tarjottavien kurssien määrä	Meän Opisto 2017:	tavoitetunnit	7186,02	
		suunnitellut tunnit	7 200	(Pello 2952)	
		7 200			
			toteutuneet tunnit	opiskelijabrutto	2989
			7 033	3 200	(Pello 1325)
		musiikkiopiston osallistujamäärät	opiskelijat brutto	opiskelijanetto	1400
		pidetyt tunnit	2 857	1 600	(Pello 609)
		opiskelijat netto		16 oppilasta	
		1 329	15 oppilasta		
		musiikkiopisto Pello 2018	807 oppituntia	654 oppituntia	
		13 oppilasta / lukuvuosi			
		683 oppituntia			

Kirjasto, elokuva ja kulttuuri						
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
	Toimintatulot	12020	0	12020	15642	3622
	Toimintamenot	-225280	0	-225280	-213286	11994
	Netto (Toimintakate)	-213260	0	-213260	-197644	15616
	Suunnitelmapoistot			0	-22636	
	Vyörytystulot				195	
	Vyörytysmenot			0	-69027	
	Käyttöomaisuus					
	Arvo 1.1.				140613	
	Lisäykset					
	Vähennykset					
	Poistot				-23368	
	Arvo 31.12.				117245	

Määrärahoista vastaa: hyvinvointijohtaja, 1.8. alkaen sivistysjohtaja, elinvoimajohtajan alaisuudessa.

Kirjasto-, elokuva- ja kulttuuripalveluiden tavoitteet ja mittarit 2019-2020

asia	mittari	nykytila	tavoite	toteuma
monipuolinen kulttuuritarjonta kaikkien kuntalaisten ulottuville	järjestetyt kulttuuritapahtumat	kulttuuritapahtumia vuonna 2017 14 kpl (kulttuuriviikko: eri tapahtumia viikolla ympäri kuntaa, Pello 150-vuotta, Pellonkorjuu, Siltavalot, yksittäisiä näyttelyitä, konsertteja)	kulttuuritapahtumia 20	Kunnan ja kolmannen sektorin tapahtumia yhteensä yli 70
	elokuvakäyntien määrä	vuonna 2018 elokuvissa on ollut 56 näytöstä katsojamäärä 1095	vuonna 2019 kävijämääräksi tavoitellaan 400 henkilöä.	vuonna 2019 elokuvissa on ollut 64 näytöstä kävijämäärä 1356 katsojaa
	kirjaston lainojen määrä	kirjaston lainojen määrä vuonna 2017 oli 103 366	kirjaston lainojen tavoite vuonna 2019 125 000 lainaa	Kirjaston lainojen määrä Yhteensä vuonna 2019 100 334 lainaa (Pello 42 311) (Kirjastoauto 20 556)

Varhaiskasvatus ja perusopetus						
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
	Toimintatulot	162740	0	162740	266986	104246
	Toimintamenot	-3523240	0	-3523240	-3584223	-60983
	Netto (Toimintakate)	-3360500	0	-3360500	-3317237	43263
	Suunnitelmapoistot				-68036	
	Vyörytystulot				38852	
	Vyörytymenot				-540546	
	Käyttöomaisuus					
	Arvo 1.1.				2375953	
	Lisäykset					
	Vähennykset				-4880	
	Poistot				-80861	
	Arvo 31.12.				2290212	

Määrärahoista vastaa: rehtorit ja varhaiskasvatuksen esimies hyvinvointijohtajan alaisuudessa, 1.8. alkaen sivistysjohtajan ja edelleen elinvoimajohtajan alaisuudessa.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tavoitteet ja mittarit v. 2019-2020

asia	mittari	nykytila	tavoite	toteuma
Henkilökunta	varhaiskasvatuksen ja oppilaitosten pätevä henkilökunta	kelpoisuusehdot täyttäviä varhaiskasvatuksen opettajia 75 % luokanop + aineenop. 94%	kelpoisuusehdot täyttäviä opettajia 100 %	kelpoisuusehdot täyttäviä varhaiskasvatuksen opettajia 75 %, luokanopettajia 91,9%
	henkilökunnan koulutuspäivien määrä	koulutuspäivät 2017 -kokopäivän koulutuksia varhaiskasvatuksen henkilöstöllä 61	koulutuspäivät 2019 -riittävästi ammattitaitoa ylläpitävää ja kehittävää täydennyskoulutusta	kokopäivän koulutuksia 80 Opetushenkilöstöllä: veso-koulutuspäiviä kaikille opettajille 3, muita koulutuspäiviä , lisäksi työnantajan myöntämiä yksittäisiä koulutuksia tarpeen mukaan, ESS -järjestelmästä löytyy yksilökohtainen raportointityökalu
	pienet ryhmäkoot	- opetushenkilöstöllä kolme vesopäivää, lisäksi omaehtoista/työnantajan määräämää koulutusta	ryhmä koko max. 18 oppilasta	suurin ryhmä 18 oppilasta
		suurin ryhmä 18 oppilasta	päiväkodissa pienryhmätoiminta	suurin ryhmä 18 oppilasta
		päiväkodissa pienryhmätoimintaa		varhaiskasvatuksessa pienryhmätoiminta toteutuu aamupäivisin

<p>Turvalliset ja terveelliset toimitilat</p>		<p>sisäilmaongelmia, väistötilat, toiminnot hajallaan useassa rakennuksessa, runsaasti tyhjiä neliöitä</p>	<p>uusi monitoimitalo syksystä 2020 - toiminnot saman katon alla eikä "hukkaneliöitä"</p>	<p>sisäilmaongelmat väistymässä, toiminnot vielä hajallaan useassa rakennuksessa ja väistötiloissa, runsaasti tyhjiä neliöitä</p> <p>uuden monitoimitalon käyttöönotto vuodenvaihteessa 2020-2021</p>
<p>Perheiden arkiliikunnan lisääminen</p>	<p>liikuntatapahtumien määrä</p>	<p>2 retkeä, uutena perheliikunta, joka kokoontuu kerran viikossa</p> <p>varhaiskasvatusten</p> <p>liikunnallisia tapahtumia 2</p>	<p>retkipäiviä 2-3, viikkoittaisen ryhmän vakiinnuttaminen</p> <p>varhaiskasvatusten liikunnallisia tapahtumia 2</p>	<p>Meän läpit liikkuu 2019 -hanke monipuolistanut liikunnallistamista</p> <p>Bongaa peikko Pellossa -toiminta sai hyvää palautetta</p> <p>varhaiskasvatusten liikunnallisia tapahtumia 2 yhteistyössä toinen esikoululaisten kanssa ja toinen seurakunnan kanssa</p>

Lukio						
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
	Toimintatulot	14300	0	14300	16924	2624
	Toimintamenot	-511700	0	-511700	-549848	-38148
	Netto (Toimintakate)	-497400	0	-497400	-532924	-35524
	Suunnitelmapoistot				-15299	
	Vyörytystulot				129	
	Vyörytysmenot				-86830	
	Käyttöomaisuus					
	Arvo 1.1.				4026	
	Lisäykset					
	Vähennykset					
	Poistot				-4026	
	Arvo 31.12.				0	

Määrärahoista vastaa: rehtori hyvinvointijohtajan alaisuudessa, 1.8. alkaen sivistysjohtajan ja edelleen elinvoimajohtajan alaisuudessa.

Lukion tavoitteet ja mittarit 2019-2020

asia	mittari	nykytila	tavoite	toteuma
Nivelvaihe peruskoulu - toinen aste	lukiossa / muussa II asteen koulutuksessa aloittaneiden määrä	- Pellon lukiossa aloitti 54% peruskoulunsa päättäneistä (valtakunnallinen ka vuonna 48%) - kaikki peruskoulunsa päättäneet sijoittuivat jatko- opintoihin	- Pellon lukiossa aloittaa 60% peruskoulunsa päättävistä - kaikki peruskoulunsa päättäneet sijoittuvat jatko- opintoihin (ei koulupudokkaita)	- Pellon lukiossa aloitti 48 % peruskoulunsa päättäneistä - kaikki peruskoulunsa päättäneet sijoittuivat jatko-opintoihin
Toisen asteen koulutuksen kehittäminen, hankerahoituksen hyödyntäminen	toisen asteen koulutusten määrä	1 (lukio)	4	1 KOPA - koulutuspalveluna pilottiyhteistyö toisenasteen kehittämisessä. Mukana Lappia,

				Ylitornion yhteiskoulun lukio ja Pellon lukio.
--	--	--	--	--

Nuoriso- ja liikuntapalvelut						
		Alkuper. ta	Muutokset	Talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
	Toimintatulot	41140	0	41140	33401	-7739
	Toimintamenot	-156660	0	-156660	-184844	-28184
	Netto (Toimintakate)	-115520	0	-115520	-151443	-35923
	Suunnitelmapoistot			0	-251586	
	Vyörytystulot			0	2967	
	Vyörytysmenot			0	-206876	
	Käyttöomaisuus					
	Arvo 1.1.				2586400	
	Lisäykset				62923	
	Vähennykset					
	Poistot				-249135	
	Arvo 31.12.				2400188	

Määrärahoista vastaa: hyvinvointijohtaja, 1.8. alkaen sivistysjohtaja elinvoimajohtajan alaisuudessa.

Liikunta- ja nuorisopalveluiden tavoitteet ja mittarit v. 2019-2020

asia	mittari	nykytila	tavoite	toteuma
Liikunta- ja nuorisopalvelut kaikkien kuntalaisten saataville	ryhmien määrät kävijämäärät	Kunnan tarjoamia liikuntaryhmiä aikuisille 7/vko, lapsille 2/vko, ja perheille 1/vko. Kävijöitä: aikuisia yhteensä noin 50 eri kävijää, lapsia 35, lapsiperheitä 8 eri perhettä. Lisäksi Meän Opistolla on tanssi- ja liikuntakursseja yhteensä 21	liikuntaryhmien määrä vähintään sama, tarpeen / kysynnän mukaan aikuisia 55 lapsia 40 perheitä 10 pysyy samana	aikuisille 6 / vko (2 ryhmää loppunut, 1 tullut lisää) lapsille 1 / vko perheille 0/ vko aikuisia 50 lapsia 26 perheitä 0 Meän Opistolla on tanssi- ja liikuntakursseja yhteensä: 39

7.3. Tuloslaskelman toteutuminen

	Ta 2019	TA muu tokset	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot:	3 976 640		3 976 640	4 060 533	83 893
Myyntituotot	796 680	0	796 680	807 857	11 177
Maksutuotot	1 755 150	0	1 755 150	1 786 005	30 855
Tuet ja avustukset	490 260	0	490 260	518 141	27 881
Muut toimintatuotot	934 550	0	934 550	948 530	13 980
Toimintakulut:	-29 696 670		-30 896 670	-31 248 595	-351 925
Valmistus omaan käyttöön					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-10 896 700	-296 400	-11 193 100	-11 180 577	12 523
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-2 651 090	0	-2 651 090	-2 678 512	-27 422
Muut henkilöstösivukulut	-352 920	-9 100	-362 020	-344 973	17 047
Palvelujen ostot	-12 592 070	-712 000	-13 304 070	-13 263 988	40 082
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 413 340	-62 500	-1 475 840	-1 601 813	-125 973
Avustukset	-952 630	-97 000	-1 049 630	-1 053 396	-3 766
Muut toimintakulut	-837 920	-23 000	-860 920	-1 125 336	-264 416
Toimintakate:	-25 720 030	-1 200 000	-26 920 030	-27 188 062	-268 032
Verotulot	12 046 000	0	12 046 000	11 156 790	-889 210
Valtionosuudet	14 881 000	0	14 881 000	15 023 117	142 117
Rahoitustuotot ja -kulut:					
Korkotuotot				334	334
Muut rahoitustuotot	123 000		123 000	161 133	38 133
Korkokulut	-25 000		-25 000	-19 375	5 625
Muut rahoituskulut	0	0	0	-37 153	-37 153
Vuosikate:	1 304 970	-1 200 000	104 970	-903 216	-1 008 186
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman muk. poistot	-1 200 000		-1 200 000	-1 158 638	41 362
Sisäiset vyörytyserät					
Sisäiset vyörytystuotot				2 138 038	
Sisäiset vyörytyskulut				-2 138 038	
Tilikauden tulos	104 970	-1 200 000	-1 095 030	-2 061 854	-966 824
Poistoeron muutos	52 300		52 300	52 300	0
Varausten muutos					0
Alijäämä/ylijäämä	157 270	-1 200 000	-1 042 730	-2 009 554	-966 824

Verotulojen erittely		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot	Kunnan tulovero	10 320 000	0	10 320 000	9 545 188	-774 812
	Kiinteistövero	882 000		882 000	873 784	-8 216
	Osuus yhteisöveron tuotosta	844 000		844 000	737 818	-106 182
Verotulot yhteensä		12 046 000	0	12 046 000	11 156 790	-889 210
Kunnan verotulon määräytymisperusteet						
	Verovuosi	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo milj. €	Muutos %		
	2011	20,25	50,30	3,90		
	2012	20,25	51,46	2,30		
	2013	20,25	53,48	3,90		
	2014	20,25	53,28	-0,41		
	2015	20,25	53,56	0,53		
	2016	20,25	53,51	-0,09		
	2017	20,25	52,38	-2,11		
	2018	21,25	52,19	-0,36		
	2019	21,25				
Kiinteisöveroprosentit						
	Verovuosi	Asuinrak.	Yleinen	Muu asuinrak.	Voimalait.	
	2011	0,32	0,70	0,80	2,50	
	2012	0,32	0,70	0,80	2,50	
	2013	0,32	0,70	0,80	2,50	
	2014	0,35	0,85	1,00	2,50	
	2015	0,37	0,85	1,00	2,50	
	2016	0,37	0,85	1,00	2,50	
	2017	0,41	0,93	1,00	2,50	
	2018	0,41	0,93	1,00	2,50	
	2019	0,41	1,25	1,20	3,00	
Valtionosuuksien erittely						
			Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma Poikkeama
Valtionosuudet	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus(ilman tasauksia)					12 720 503 -12 720 503
	Verotuloihin perustuva valtionosuus tasaus					2 579 676 -2 579 676
	Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet					-277 062 277 062
Valtionosuudet yhteensä			14 881 000	0	14 881 000	15 023 117 142 117

7.4. Investointiosan toteutuminen

TALOUSARVION SITOVA MÄÄRÄRAHAT JA TULOARVIOT,					
TOTEUTUMISVERTAILU					
	Alkuper. talous- arvio	Talous- arvio muutoks.	Talous- arvio muut. jälkeen	Toteu- tuma	Poikke- ma
INVESTOINTIOSA					
Elinvoimalautakunta					
Maanhankinta	50 000		50 000	2 589	-47 411
Tulot				375 314	375 314
Netto	50 000		50 000	-372 725	-422 725
Arvopaperit					
Menot	0		0	3	3
Tulot	0		0	56 987	56 987
Netto	0			-56 985	-56 985
Ravintokeskuksen IV-järjestelmän muutos	110 000		110 000	10 031	-99 969
Kyllinkeitaan palvelutalon osittainen purku ja muuntaminen päihde/mielenterv.palv.yksiköksi	50 000		0	14 697	14 697
Katuvalaistuksen uusiminen	40 000		40 000	0	-40 000
Asemakaavatiet	200 000		200 000	8 470	-191 530
Ritavalkean vesihuollon ja jätevesihuollon esiselvitys	20 000		20 000	0	-20 000
Ritavalkean asemakaava	30 000		30 000		-30 000
Valokuituverkon rakentaminen	20 000		20 000	8 625	-11 375
Kaava-aineiston ja muun kartta-/paikkatietoaineist. digitalisoiminen	30 000		30 000		
Ulkoilureittien kehittäminen	40 000		40 000	25 837	-14 163
Kelkkareittien kehittäminen	20 000		20 000	9 476	-10 524
Ent. Pellon koulun muutostyöt	0	220 000	220 000	226 748	6 748
Kunnantoimiston neuvotteluhuone	0	20 400	20 400	20 311	-89
Vihreän Pysäkin liikennejärjestelyt	0	6 540	6 540	6 531	-9
Muu talonrakentaminen	200 000	-200 000	-200 000		
Muu julkinen käyttöomaisuus	80 000	-46 940	33 060	770	-32 290
Hyvinvointilautakunta					
Defibrillaattori	20 000		20 000	19 990	-10
Palvelimet, terv.huollon järjestelmiin	30 000		30 000	0	-30 000
Sitovat määrärahat/	940 000	0	940 000	357 708	-582 292
tuloarviot yhteensä	0		0	432 301	432 301

Pellon kunnan vuoden 2019 talousarvion investointiosaa toteutui noin 40 %:sti ja investointeihin varattuja määrärahoja jäi käyttämättä 582 292 euroa. Vuoden 2019 aikana Pellon kunta sai myös kiinteistöjen ja osakkeiden myynneistä 155 000 euroa myyntituloja. Myytyjen kohteiden kirjanpitoarvo oli 432 301 euroa.

Suurimmat investoinnit vuoden 2019 aikana olivat entisen Pellon koulun, ns "Korkeakoulun" muutostyöt, joiden kokonaiskustannukset olivat 226 748 euroa. Muita merkittäviä investointeja olivat Pellon kunnantalon neuvotteluhuoneen kunnostustyöt ja AV-laitteiden hankinta (20 311 euroa), ulkoilureittien kehittäminen (25 837 euroa), sekä hyvinvointipalveluiden puolella defibrillaattorien hankinta (19 990 euroa).

Lisäksi vuoden 2019 aikana Pellon kunnan alueen katuvalaistuksen uusimista tehtiin leasing-rahoituksella, mikä osaltaan pienensi toteutuneiden investointien euromäärää (40 000 euroa).

Kokonaisuutena myös Pellon kunnan heikolla taloudellisella tilanteella sekä resurssipulalla oli vaikutusta investointiohjelman toteuttamisessa.

Investointiohjelman tulopuolen suurimmat tekijät olivat entisen virastotalon, Lempeän hallin, Lankojärven koulun sekä yhden asunto-osakkeen myynnistä saadut tulot.

Vuoden 2019 investointiohjelmasta siirtyi vuoden 2020 puolelle toteutettavaksi mm. Ritavalkean asemakaavan sekä alueen vesihuollon ja jätevesihuollon suunnittelu, sekä asemakaavateiden kunnostus- ja korjaustoimenpiteitä. Myös ulkoilureittien kehittämistä jatketaan vuoden 2020 aikana.

7.5. Rahoitusosan toteutuminen

PELLON KUNTA							
Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu							
					Talousarvio		
		Alkuper.	Talousarvio-	muutosten	Toteutuma	Poikkeama	
		talousarvio	muutokset	jälkeen			
Toiminta ja investoinnit							
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate		1 304 970	-1 200 000	104 970	-903 216	-1 008 186	
Satunnaiset erät							
Tulorahoituksen korjauserät					273 857	273 857	
Investointien rahavirta							
Investointimenot		-940 000		-940 000	-354 063	585 937	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0	0	0	0	0	
Pys. vastaavien hyödykk. luov.tulot		0			154 800	154 800	
Toiminta ja investoinnit, netto		364 970	-1 200 000	-835 030	-828 622	-1 663 652	
Rahoitustoiminta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset					-200 000		
Antolainasaamisten vähennykset		0		0	10 000	10 000	
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0	0	0	0	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-228 600		-228 600	-228 512	88	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		0	1 200 000	1 200 000	1 450 000	250 000	
Oman pääoman muutokset							
Vaikutus maksuvalmiuteen		136 370	0	136 370	202 866	66 496	

7.6. Talousarvion sitovat määrärahat ja tuloarviot

Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta, 1 000 €.

	Määrärahat			Tuloarviot		
	Ta + muutoks.	Toteu- tuma	Poik- keama	Ta + muutoks.	Toteu- tuma	Poik- keama
KÄYTTÖTALOUSOSA						
<i>Elinvoimalautak</i>	5 602	5 578	-24	1 266	1 108	-158
<i>Hyvinvointilautakunta</i>	25 295	25 670	375	2 711	2 952	241
TULOSLASKELMAOSA						
<i>Verotulot</i>				12 046	11 157	-889
<i>Valtionosuudet</i>				14 881	15 023	142
<i>Korkotulot</i>						
<i>Muut rahoitustuotot</i>				123	161	38
<i>Korkomenot</i>	25	19	-6			
<i>Muut rahoitusmenot</i>	0	37	37			
INVESTOINTIOSA						
<i>Elinvoimalautakunta</i>						
<i>Arvopaperit</i>		0	0	0	57	57
<i>Maanhankinta</i>	50	2	-48	0	375	375
<i>Ravintokeskuksen IV-järjestelmien muutos</i>	110	10	-100			
<i>Päihde- ja mieleterveysyksikkö Kyllinkeitaalle</i>	50	15	-35			
<i>Katuvalaistuksen uusiminen</i>	40	0	-40			
<i>Asemakaavatiet</i>	200	8	-192			
<i>Ritavalkean vesihuollon ja jätevesihuollon esiselv.</i>	20	0	-20			
<i>Ritavalkean asemakaava</i>	30	0	-30			
<i>Valtokuituverkon rakentaminen</i>	20	9	-11			
<i>Kaava-aineiston ja muun kartta-/paikkatietoaineist.</i>						
<i>digitalisoiminen</i>	30	4	-26			
<i>Ulkoilureittien kehittäminen</i>	40	26	-14			
<i>Kelkkareittien kehittäminen</i>	20	9	-11			
<i>Vihreän Pysäkin liikennejärjestelyt</i>	7	6	-1			
<i>Entisen Pellon koulun muutostyöt</i>	220	227	7			
<i>Kunnantoimiston neuvotteluhuone</i>	20	20	0			
<i>Muu talonrakentaminen</i>	0	0	0			
<i>Muu julkinen käyttöomaisuus</i>	33	1	-32			
<i>Hyvinvointilautakunta</i>						
<i>Palvelimet, terveydehuollon sovellukset</i>	30	0	-30			
<i>Defibrillaattori</i>	20	20	0			
RAHOITUSOSA						
<i>Antolainauksen muutokset</i>						
<i>Antolainasaamisten lisäys</i>	0	200	200			
<i>Antolainasaamisten vähennys</i>				0	10	10
<i>Lainakannan muutokset</i>						
<i>Pitkäaik. lainojen lisäys</i>					0	0
<i>Pitkäaik.lainojen vähennys</i>	229	229	0			
<i>Lyhytaik. lainojen muutos</i>				1 200	1 450	250
<i>Oman pääoman muutokset</i>						
<i>Vaikutus maksuvalmiuteen</i>				-136	-203	-67
YHTEENSÄ	32 091	32 090	-1	32 091	32 090	-1

8. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

8.1. Tuloslaskelma

Kunnan tuloslaskelma / ulkoinen

		1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018	
Toimintatuotot				
Myyntituotot		557 969,11	522 264,98	
Maksutuotot		1 708 558,46	1 763 659,21	
Tuet ja avustukset		518 140,90	597 343,18	
Muut toimintatuotot		935 120,24	935 040,51	3 818 307,88
Valmistus omaan käyttöön			0,00	0,00
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot		11 180 577,33	10 528 558,41	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut		2 678 511,51	2 635 259,67	
Muut henkilösivukulut		344 973,24	380 758,04	
Palvelujen ostot		12 943 243,73	12 579 824,70	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		1 595 223,20	1 546 414,14	
Avustukset		1 053 396,30	1 012 370,38	
Muut toimintakulut		1 111 925,84	800 443,20	29 483 628,54
Toimintakate		-27 188 062,44		-25 665 320,66
Verotulot		11 156 790,33		11 054 872,27
Valtionosuudet		15 023 117,00		15 093 405,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot		333,92		48,62
Muut rahoitustuotot		161 132,63		124 846,03
Korkokulut		-19 374,29		-20 534,61
Muut rahoituskulut		-37 152,83		-9 616,84
Vuosikate		-903 215,68		577 699,81
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 158 637,80		-1 152 247,50
Arvonalentumiset				
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos		-2 061 853,48		-574 547,69
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)		52 300,00		52 300,00
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00		0,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)		-2 009 553,48		-522 247,69

8.2. Rahoituslaskelma

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA				
		2019	2018	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate		-903 215,68	577 699,81	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjaukset		273 856,88	30 311,01	608 010,82
Investointien rahavirta				
Investointimenot		-357 707,58	-619 727,29	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0,00	12 945,79	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		158 444,35	100,00	-606 681,50
Toiminnan ja investointien rahavirta		-828 622,03		1 329,32
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset		-200 000,00		
Antolainasaamisten vähennykset		10 000,00		0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,00	0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-228 512,00	-274 604,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		1 450 000,00	-400 000,00	-674 604,00
Oman pääoman muutokset			0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		25 023,68	-19 855,56	
Vaihto-omaisuuden muutos		-1 676,50	10 028,37	
Saamisten muutos		63 184,21	211 263,05	
Korottomien velkojen muutos		-394 871,00	399 571,22	601 007,08
Rahoituksen rahavirta		723 148,39		-73 596,92
Rahavarojen muutos				
		-105 473,64		-72 267,60
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		72 317,34	177 790,98	
Rahavarat 1.1.		177 790,98	250 058,58	-72 267,60

8.3. Tase

KUNNAN TASE							
VASTAAVAA						2019	2018
A.	PYSYVÄT VASTAAVAT						
I	Aineettomat hyödykkeet						
	2.	Muut pitkävaikutteiset menot				139 397,95	135 757,77
		Aineettomat hyödykkeet yhteensä				139 397,95	135 757,77
II	Aineelliset hyödykkeet						
	1.	Maa- ja vesialueet				1 632 316,89	1 654 356,00
	2.	Rakennukset				10 676 542,28	11 397 571,72
	3.	Kiinteät rakenteet ja laitteet				1 760 611,81	1 989 104,30
	4.	Koneet ja kalusto				264 516,01	351 003,84
	5.	Muut aineelliset hyödykkeet				38 477,97	38 477,97
	6.	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				68 576,92	188 813,44
		Aineelliset hyödykkeet yhteensä				14 441 041,88	15 619 327,27
III	Sijoitukset						
	1.	Osakkeet ja osuudet				4 066 714,18	4 125 300,42
	3.	Muut lainasaamiset				190 000,00	
	4.	Muut saamiset				109 580,76	109 580,76
		Sijoitukset yhteensä				4 366 294,94	4 234 881,18
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT						
	1.	Valtion toimeksiannot				0,00	27 073,17
	2.	Lahjoitusrahastojen erityiskatteet				2 084,51	2 084,51
		TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ				2 084,51	29 157,68
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT						
I	Vaihto-omaisuus						
	3.	Valmiit tuotteet				50 978,33	49 301,83
		Vaihto-omaisuus yhteensä				50 978,33	49 301,83
II	Saamiset						
		Pitkäaikaiset saamiset					
	2.	Lainasaamiset				56 250,00	63 750,00
		Pitkäaikaiset saamiset yhteensä				56 250,00	63 750,00

	Lyhytaikaiset saamiset					
	1.	Myyntisaamiset			402 609,19	408 765,02
	2.	Lainasaamiset			47 700,00	8 384,82
	3.	Muut saamiset			248 981,93	259 559,10
	4.	Siirtosaamiset			201 252,80	279 519,19
	Lyhytaikaiset saamiset yhteensä				900 543,92	956 228,13
III	Rahoitusarvopaperit					
	1.	Osakkeet ja osuudet			1 900,52	1 900,52
	Rahoitusarvopaperit yhteensä				1 900,52	1 900,52
IV	Rahat ja pankkisaamiset				70 416,82	175 890,46
VASTAAVAA YHTEENSÄ					20 028 908,87	21 266 194,84

VASTATTAVAA		2019	2018
A.	OMA PÄÄOMA		
I	Peruspääoma	11 286 933,95	11 286 933,95
IV	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 009 651,71	1 531 899,40
V	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 009 553,48	-522 247,69
	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	10 287 032,18	12 296 585,66
B	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1.	Poistoero	775 783,33	828 083,33
	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	775 783,33	828 083,33
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1.	Valtion toimeksiannot	44 133,19	46 182,68
2.	Lahjoitusrahastojen pääomat	28 890,86	28 890,86
	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	73 024,05	75 073,54
E	VIERAS PÄÄOMA		
I	Pitkäaikainen		
2.	Lainat rahoitus- ja vakuuslaitoksilta	2 293 635,00	2 442 147,00
3.	Lainat julkisyhteisöiltä	640 000,00	720 000,00
	Pitkäaikainen yhteensä	2 933 635,00	3 162 147,00
II	Lyhytaikainen		
1.	Joukkovelkakirjalainat	1 950 000,00	500 000,00
2.	Lainat rahoitus- ja vakuustuslaitoksilta	148 512,00	148 512,00
3.	Lainat julkisyhteisöiltä	80 000,00	80 000,00
5.	Saadut ennakot	0,00	384,29
6.	Ostovelat	1 077 922,06	1 294 374,47
7.	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	374 466,13	308 977,86
8.	Siirtovelat	2 328 534,12	2 572 056,69
	Lyhytaikainen yhteensä	5 959 434,31	4 904 305,31
	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	8 893 069,31	8 066 452,31
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	20 028 908,87	21 266 194,84

8.4. Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA					
			1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018	
Toimintatuotot			14 529 285,86	14 488 731,49	
Toimintakulut			-42 286 556,95	-40 457 612,20	
Toimintakate			-27 757 271,09	-25 968 880,71	
Verotulot			11 156 790,33	11 054 872,27	
Valtionosuudet			16 457 449,24	16 467 158,16	
Rahoitustuotot ja -kulut					
	Korkotuotot		1 153,94	277,00	
	Muut rahoitustuotot		170 582,97	130 802,04	
	Korkokulut		-62 275,54	-66 758,08	
	Muut rahoituskulut		-52 424,12	-25 181,06	
Vuosikate			-85 994,27	1 592 289,63	
Poistot ja arvonalentumiset					
	Suunnitelman mukaiset poistot		-2 022 780,11	-2 034 386,19	
Satunnaiset erät			0,00	16 746,56	
Tilikauden tulos			-2 108 774,38	-425 350,00	
Tilinpäätössiirot			8 417,13	23 696,87	
Tilikauden verot			-14 216,92	-24 231,75	
Vähemmistöosuudet			4 218,93	363,49	
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)			-2 110 355,24	-425 521,39	

Konsernin rahoituslaskelma

	2019	2018		
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	-85 994,27	1 592 289,63		
Satunnaiset erät	0,00	16 746,56		
Tilikauden verot	-14 216,92	-24 231,75		
Tulorahoituksen korjauserät	-273 215,35	-59 247,30	-373 426,54	1 525 557,14
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 948 898,67	-1 337 480,97		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	56 292,10	48 000,26		
Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustulot	710 896,85	182 509,19	-1 181 709,72	-1 106 971,52
Toiminnan ja investointien rahavirta			-1 555 136,26	418 585,62
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-200 000,00	0,00		
Antolainasaamisten vähennykset	9 726,07	0,00	-190 273,93	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 026 774,59	32 239,79		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-631 232,79	-771 020,79		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 422 589,58	-421 578,91	1 818 131,38	-1 160 359,91
Oman pääoman muutokset			-667,29	1 673,73
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	45 494,67	-25 697,24		
Vaihto-omaisuuden muutos	15 233,76	-7 254,19		
Saamisten muutos	53 601,80	1 135,90		
Korottomien velkojen muutos	-333 440,04	459 478,89	-219 109,81	427 663,36
Rahoituksen rahavirta			1 408 080,36	-731 022,82
Rahavarojen muutos			-147 055,90	-312 437,20
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	2 025 722,11	2 172 778,01		
Rahavarat 1.1.	2 172 778,01	2 485 215,21	-147 055,90	-312 437,20

KONSERNITASE					
VASTAAVAA			2019	2018	
A.	PYSYVÄT VASTAAVAT				
I	Aineettomat hyödykkeet				
1.	Aineettomat oikeudet		107 647,43	100 639,92	
2.	Muut pitkävaikutteiset menot		205 532,71	200 213,45	
3.	Ennakkomaksut		0,57	11 400,15	
	Aineettomat hyödykkeet yhteensä		313 180,71	312 253,52	
II	Aineelliset hyödykkeet				
1.	Maa- ja vesialueet		1 905 282,33	1 927 321,44	
2.	Rakennukset		18 021 351,94	18 772 191,64	
3.	Kiinteät rakenteet ja laitteet		2 579 223,76	2 612 981,33	
4.	Koneet ja kalusto		790 286,70	915 709,55	
5.	Muut aineelliset hyödykkeet		53 378,53	53 288,41	
6.	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinn		784 868,56	364 934,64	
	Aineelliset hyödykkeet yhteensä		24 134 391,82	24 646 427,01	
III	Sijoitukset				
2.	Osakkuusyhteisöosuudet		171 955,34	175 955,34	
3.	Muut osakkeet ja osuudet		638 816,21	679 796,49	
5.	Muut saamiset		134 459,22	134 410,13	
	Sijoitukset yhteensä		945 230,76	990 161,96	
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
1.	Valtion toimeksiannot		62 793,54	105 648,66	
2.	Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		3 344,02	3 348,78	
3.	Muut toimeksiantojen varat		431 511,89	343 688,07	
	TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ		497 649,45	452 685,52	
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT				
I	Vaihto-omaisuus				
1.	Aineet ja tarvikkeet		129 760,45	142 157,19	
3.	Valmiit tuotteet		50 978,33	49 301,83	
4.	Muu vaihto-omaisuus		6 064,00	10 577,51	
	Vaihto-omaisuus yhteensä		186 802,78	202 036,53	

II	Saamiset						
	Pitkäaikaiset saamiset						
2.	Lainasaamiset			279,83		5,90	
	Pitkäaikaiset saamiset yhteensä			279,83		5,90	
	Lyhytaikaiset saamiset						
1.	Myyntisaamiset			1 206 454,83		1 136 075,89	
2.	Lainasaamiset			40 200,00		884,82	
3.	Muut saamiset			518 708,58		505 521,35	
4.	Siirtosaamiset			407 592,59		423 954,04	
	Lyhytaikaiset saamiset yhteensä			2 172 956,00		2 066 436,10	
	Saamiset yhteensä			2 173 235,83		2 066 442,00	
III	Rahoitusarvopaperit						
1.	Osakkeet ja osuudet			2 933,96		10 519,31	
2.	Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin			24 402,59		13 760,40	
3.	Joukkovelkakirjalainasaamiset			0,00		2 390,86	
4.	Muut arvopaperit			1 086,74		1 077,30	
	Rahoitusarvopaperit yhteensä			28 423,29		27 747,86	
IV	Rahat ja pankkisaamiset			1 997 298,82		2 145 030,15	
	VASTAAVAA YHTEENSÄ			30 276 213,46		30 842 784,55	

VASTATTAVAA							
A.	OMA PÄÄOMA						
I	Peruspääoma				11 286 933,95		11 286 933,95
II	Säästöiden ja yhdistysten peruspääomat				22 566,74		22 566,74
III	Muut omat rahastot				89 160,85		98 245,27
IV	Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)				2 411 007,31		2 837 564,56
V	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)				-2 110 355,24		-425 521,39
	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ				11 699 313,61		13 819 789,13
	VÄHEMMISTÖOSUUDET				114 193,63		118 480,01
C	PAKOLLISET VARAUKSET						
	1.	Eläkevaraukset			1 379,83		1 887,46
	2.	Muut pakolliset varaukset			396 620,35		394 732,37
	PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ				398 000,18		396 619,83
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT						
	1.	Valtion toimeksiannot			106 926,73		135 945,60
	2.	Lahjoitusrahastojen pääomat			54 189,98		30 643,93
	3.	Muut toimeksiantojen pääomat			431 906,65		335 975,22
	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ				593 023,36		502 564,75
E	VIERAS PÄÄOMA						
I	Pitkäaikainen						
	2.	Lainat rahoitus- ja vakuuslaitoksilta			7 890 753,48		7 570 087,62
	3.	Lainat julkisyhteisöiltä			888 555,49		1 018 742,90
	5.	Saadut ennakot			11 179,27		18 965,37
	8.	Siirtovelat			0,00		119,74
	Pitkäaikainen yhteensä				8 790 488,24		8 607 915,63
II	Lyhytaikainen						
	1.	Joukkovelkakirjalainat			1 950 000,00		500 000,00
	2.	Lainat rahoitus- ja vakuustuslaitoksilta			511 347,21		512 709,70
	3.	Lainat julkisyhteisöiltä			130 187,42		129 907,12
	5.	Saadut ennakot			12 056,72		10 612,84
	6.	Ostovelat			1 536 535,74		1 727 658,58
	7.	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat			695 115,47		600 228,92
	8.	Siirtovelat			3 845 951,88		3 916 298,04
	Lyhytaikainen yhteensä				8 681 194,44		7 397 415,20
	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ				17 471 682,68		16 005 330,83
VASTATTAVAA YHTEENSÄ					30 276 213,46		30 842 784,55

9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Käyttöomaisuuden perusparannusmeno lisätään poistamattomaan hankintamenoon, jollei erilliseen poistosuunnitelmaan ole erityistä syytä. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT; POISTOMENETELMÄT JA POISTOAJAT 1.1.2013 LUKIEN

Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto
Kehittämismenot	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	2 vuotta
Liikearvo	2 vuotta
Atk-ohjelmistot	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	Tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja toimistorakennukset, kiviset	25 vuotta
Hallinto- ja toimistorakennukset, puiset	20 vuotta
Kirjastot, kiviset	30 vuotta
Kirjastot, puiset	25 vuotta
Koulurakennukset, kiviset	25 vuotta
Koulurakennukset, puiset	20 vuotta
Päiväkodit, kiviset	25 vuotta
Päiväkodit, puiset	20 vuotta
Sairaalarakennukset, kiviset	25 vuotta
Sairaalarakennukset, puiset	20 vuotta
Palvelukodit, kiviset	25 vuotta
Palvelukodit, puiset	20 vuotta
Paloasemat, kiviset	30 vuotta
Paloasemat, puiset	25 vuotta
Uimahalli	20 vuotta
Liikuntahallit, kiviset	25 vuotta
Liikuntahallit, puiset	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset, kiviset	25 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset, puiset	20 vuotta
Urheilukenttien huoltorakennukset	25 vuotta
Virkistysalueen mökit/saunamökit	30 vuotta
Matkailu- ja myymälärakennukset, kiviset	25 vuotta
Matkailu- ja myymälärakennukset, puiset	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	25 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20 vuotta

Keskuskeittiö	25 vuotta
Pesula	20 vuotta
Varastot, kiviset	15 vuotta
Varastot, puiset	10 vuotta
Asuinrakennukset, kiviset	35 vuotta
Asuinrakennukset, puiset	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäännöspoisto
Kadut, tiet ja puistot	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	20 %
Vedenjakeluverkosto	10 %
Viemäriverkko	10 %
Kaukolämpöverkko	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	22 %
Maakaasuverkko	15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	25 %
Koneet ja kalusto	Tasapoisto
Rautaiset alukset	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta
Muut raskaat koneet	10 vuotta
Muut kevyet koneet	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä.

Toimintatuotot ydinprosessittain	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Elinvoimalautakunta yhteensä	5 433 145,00	5 577 510,49	1 010 138,03	1 328 003,34
Hyvinvointilautakunta yhteensä	9 096 140,86	8 911 221,00	2 709 650,68	2 650 829,40
Toimintatuotot yhteensä	14 529 285,86	14 488 731,49	3 719 788,71	3 978 832,74
Organisaatiomuutos voimaan 1.8.2019.				
Verotulojen erittely				
		2 019	2 018	
Kunnan tulovero		9 545 188,19	9 570 796,57	
Osuus yhteisöverojen tuotosta		737 818,05	765 346,89	
Kiinteistövero		873 784,09	718 728,81	
Verotulot yhteensä		11 156 790,33	11 054 872,27	
Valtionosuuksien erittely				
		2 019	2 018	
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus		15 300 179,00	15 376 699,00	
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus(+/-)		2 579 676,00	2 567 088,00	
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet		-277 062,00	-283 294,00	
Valtionosuudet yhteensä		15 023 117,00	15 093 405,00	
Palvelujen ostojen erittely				
		2 019	2 018	
Asiakaspalvelujen ostot		6 844 969,12	6 330 812,13	
Muiden palvelujen ostot		6 098 274,61	6 249 012,57	
Palvelujen ostot yhteensä		12 943 243,73	12 579 824,70	

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot						
					2019	2018
Muut toimintatuotot						
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot					0,00	0,00
Rakennusten myyntivoitot					0,00	0,00
Myyntivoitot yhteensä					0,00	0,00
Muut toimintakulut						
Maa ja vesialueiden myyntitappiot					9 989,15	7 965,00
Rakennusten myyntitappiot					237 834,64	20 193,21
Muut myyntitappiot					26 033,09	2 152,80
Myyntitappiot yhteensä					273 856,88	30 311,01
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely						
					2019	2018
Osinkotuotot muista yhteisöistä						
Tornionlaakson Sähkö Oy					78 200,00	64 400,00
Pellon Sähkö Oy					66 540,00	46 023,50
Apetit Oyj					400,00	700,00
UPM Kymmene Oyj					338,00	299,00
Osuuskunta Metsäliitto					540,00	504,00
Yhteensä					146 018,00	111 926,50
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä						
Lapin Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä					11 806,21	11 806,21
Kolpeneen Palvelukeskuksen kuntayhtymä					0,00	0,00
Yhteensä					11 806,21	11 806,21

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot					
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet					
		Aineettomat hyödykkeet			
		Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2019		0,00	135 757,77	0,00	135 757,77
Lisäykset tilikauden aikana		0,00	0,00	25 742,94	25 742,94
Rahoitusosuudet tilikaudella		0,00	0,00		0,00
Vähenn. tilikauden aikana					0,00
Siirto erien välillä				0,00	0,00
Tilikauden poisto		0,00	22 102,76		22 102,76
Arvonlennukset ja niiden palautukset					0,00
Poistamaton hankintameno 31.12		0,00	113 655,01	0,00	139 397,95
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.2019		0,00	113 655,01	0,00	139 397,95

		Aineelliset hyödykkeet						
		Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalustot	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2019		1 654 356,00	11 397 571,72	1 989 104,30	351 003,84	38 477,97	188 813,44	15 619 327,27
Lisäykset tilikauden aikana		2 589,00	241 444,70	35 312,83	28 252,03		24 363,58	331 962,14
Rahoitusosuudet tilikaudella							0,00	0,00
Vähenn. tilikauden aikana		24 628,11	348 834,64	249,74			0	373 712,49
Siirto erien välillä			39 976,13	104 623,97			144 600,10	0,00
Tilikauden poisto		0,00	653 615,63	368 179,55	114 739,86			1 136 535,04
Arvonlennukset ja niiden palautukset								
Poistamaton hankintameno 31.12		1 632 316,89	10 636 566,15	1 760 611,81	264 516,01	38 477,97	68 576,92	14 441 041,88
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.2019		1 632 316,89	10 676 542,28	1 760 611,81	264 516,01	38 477,97	68 576,92	14 441 041,88

Maa- ja vesialueet erittely										
				2019	2018					
Maa- ja vesialueet										
Kiinteistöjen liittymismaksut				77 428,08	88 467,04					
Muut maa- ja vesialueet				1 554 888,81	1 565 888,96					
Maa- ja vesialueet yhteensä				1 632 316,89	1 654 356,00					
Sijoitukset										
Pysyvien vastaavien sijoitukset										
				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset						
				Osakkeet ja osuudet		saamiset				
				Osakkeet tytär- yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist. yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset tytär- yhteisöt	Muut saamiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.				1 996 202,24	1 300 596,66	175 955,34	652 546,18		109 580,76	4 234 881,18
Lisäykset				2,50				190 000,00		190 002,50
Vähennykset						4 000,00	54 588,74			58 588,74
Siirrot erien välillä										0,00
Hankintameno 31.12.				1 996 204,74	1 300 596,66	171 955,34	597 957,44	190 000,00	109 580,76	4 366 294,94
Tilikauden poisto Arvonlennukset ja niiden palautukset										
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.2019				1 996 204,74	1 300 596,66	171 955,34	597 957,44	190 000,00	109 580,76	4 366 294,94

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt							
Nimi	Kotipaikka	Kunnan- omistus- osuus %	Konsernin- omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €) eliminoimattomista pääomista			
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta	
Tytäryhteisöt							
Kiinteistö Oy Pellon Vuokra-asunnot	Pello	100,00	100,00	1 280	4 063	-65	
Asunto Oy Mukanvainio	Pello	60,25	60,25	147	3	-8	
Pellon Kehitys Oy	Pello	80,00	80,00	53	18	10	
Pellon Servisi Oy	Pello	100,00	100,00	214	419	8	
Pellon Energia Oy	Pello	100,00	100,00	251	1 343	-27	
Pellon Lämpöverkko Oy	Pello	100,00	100,00				
- sulautunut Pellon Energiaan 31.12.2019							
Vihreä Pysäkki Oy	Pello	100,00	100,00	7	558	-21	
Pellon Laskettelurinteet Oy	Pello	86,64	86,64	109	98	-8	
			Yhteensä	2 061	6 502	-111	
Kuntayhtymät							
Kolpeneen palvelukeskus	i	3,56	3,56	128	353	-6	
Lapin liitto	i	2,07	2,07	34	84	6	
Lapin sairaanhoitopiiri	i	3,56	3,56	1 282	1 879	42	
Kemi-Tornionlaakson koulutus kuntayhtymä Lappia	Tornio	5,90	5,90	1 895	314	-20	
			Yhteensä	3 339	2 630	22	
Osakkuusyhteisöt, yhdistelemättömät							
Asunto Oy Äijänmäki	Pello	33,16	33,16				
Blue Ica Art Pello Oy	Pello	48,78	48,78				
-toiminta keskeytetty							
			Yhteensä	0	0	-89	

Saamisten erittely				Kunta	
				2019	2018
Pitkäaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä					
	Lainasaamiset			56 250,00	63 750,00
Lyhtyaikaiset saamiset					
Saamiset tytäryhteisöiltä					
	Myyntisaamiset			29 445,31	24 740,18
	Lainasaamiset			7 500,00	7 500,00
	Muut saamiset			0	0
	Siirtosaamiset			0	0
	Yhteensä			36 945,31	32 240,18
Saamiset kuntayhtymiltä					
	Myyntisaamiset			347,97	422,28
	Siirtosaamiset			11 464,99	2 400,00
	Yhteensä			11 812,96	2 822,28
Saamiset osakkuusyhteisöiltä					
	Myyntisaamiset			0	0
	Yhteensä			0	0
Saamiset yhteensä				105 008,27	98 812,46
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät					
				Kunta	
				2019	2018
Pitkäaikaiset siirtosaamiset					
Menoennakot					
Etukäteen maksetut vuokratulot					
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä					
Lyhtyaikaiset siirtosaamiset					
Tulojäämät					
	Siirtyvät korot			12 545,44	11 806,21
	Kelan korvaus työterveydenhuollosta	87631,62		57 605,42	48 520,77
	Eu-tuet ja avustukset			37 592,12	48 655,69
	Muut tulojäämät	319 960,97	423 954,04	93 509,82	170 536,52
	Tulojäämät yhteensä	407 592,59	423 954,04	201 252,80	279 519,19
Lyhtyaikaiset siirtosaamiset yhteensä				407 592,59	423 954,04

Rahoitusarvopaperit				Kunta	
				2019	2018
Osakkeet ja osuudet					
Apetit					
	Markkina-arvo			7 840,00	9 000,00
	Kirjanpitoarvo			1 681,88	1 681,88
	Erotus			6 158,12	7 318,12
UPM-Kymmene					
	Markkina-arvo			8 036,60	5 759,00
	Kirjanpitoarvo			218,64	218,64
	Erotus			7 817,96	5 540,36
	Erotus yhteensä			13 976,08	12 858,48
Rahoitusarvopaperit yhteensä				1 900,52	1 900,52

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely					
		Konserni		Kunta	
		2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.		11 286 933,95	11 286 933,95	11 286 933,95	11 286 933,95
Peruspääoma 31.12.		11 286 933,95	11 286 933,95	11 286 933,95	11 286 933,95
Säätiöiden ja yhdistysten rahastot		22 566,74	22 566,74		
Muut omat rahastot 1.1.		98 245,27	118 507,82		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.		89 160,85	98 245,27		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.		2 412 043,17	2 837 564,56	1 009 651,71	1 531 899,40
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.		2 411 007,31	2 837 564,56	1 009 651,71	1 531 899,40
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-2 110 355,24	-425 521,39	-2 009 553,48	-522 247,69
Oma pääoma yhteensä		11 699 313,61	13 819 789,13	10 287 032,18	12 296 585,66
Pitkäaikainen vieras pääoma					
Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua					
1.1.2025 tai sen jälkeen erääntyvät velat				2 019	2 018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				1 695 437,00	1 848 099,00
Lainat julkisyhteisöiltä				320 000,00	400 000,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä				2 015 437,00	2 248 099,00
Kuntatodistusohjelma					
Kuntatodistusohjelma 1 680 000 euroa OKO				300 000,00	
Osuuspankkien Keskusosuuspankki Oyj:n kanssa					
Kuntatodistusohjelma 3 000 000 euroa Kuntarahoitus Oyj:n kanssa				1 650 000,00	500 000,00
Kuntatodistusohjelma yhteensä				1 950 000,00	500 000,00
Pakolliset varaukset					
		Konserni		Kunta	
		2019	2018	2018	2017
Muut pakolliset varaukset					
Eläkevaraukset		1 379,83	1 887,46		
Potilasvahinkovakuutusmaksu vast		396 620,35	394 732,37		
Muu varaukset		0,00	0,00		
Muut pakolliset varaukset yhteensä		398 000,18	396 619,83		

Vieras pääoma				
			2019	2018
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Velat tytäryhteisöille				
	Ostovelat		104 733,61	167 946,23
Velat kuntayhtymille				
	Ostovelat		341 489,07	525 194,61
Velat osakkuusyhteisöille				
	Ostovelat		0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä			446 222,68	693 140,84

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät						
		Konserni		Kunta		
		2019	2018	2019	2018	
Lyhytaikaiset siirtovelat						
	Tuloennakot	46 063,21	49 566,00	46 063,21	49 566,00	
	Menojäämät					
	Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen					
	jaksotukset	2 888 921,52	2 583 383,00	1 896 127,73	1 697 553,11	
	Muut palkkojen ja henkilösivukulujen					
	jaksotukset	264 854,82	302 517,45	136 789,77	151 400,78	
	Korkojaksotukset	25 209,47	17 174,62	3 904,50	4 312,18	
	Muut menojäämät	620 902,86	963 656,96	245 648,91	669 224,62	
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä		3 845 951,88	3 916 298,03	2 328 534,12	2 572 056,69	
Siirtovelat yhteensä		3 845 951,88	3 916 298,03	2 328 534,12	2 572 056,69	

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin					
		Konserni		Kunta	
		2019	2018	2019	2018
Lainat julkisyhteisöiltä		206 707,39	239 907,39	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset		1 137 443,13	1 137 443,13	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä		1 137 443,13	1 137 443,13	0,00	0,00
Vastuusitoumukset					
Järjestelyn tarkoitus		Konserni		Kunta	
		2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta					
Alkuperäinen pääoma				6 953 808,36	6 755 253,36
Jäljellä oleva pääoma				5 208 648,67	5 266 278,51
Takaukset muiden puolesta					
Alkuperäinen pääoma		468 000,00	950 000,00	468 000,00	950 000,00
Jäljellä oleva pääoma		106 968,08	159 488,40	106 968,08	159 488,40
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista					
				2 019	2 018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta				20 697 773,00	20 038 332,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta				13 618,00	12 874,00
Muut vakuudet					
				2019	2018
Napapiirin Residuum Oy, Kuusiselän kaatopaikan ympäristölupa				57 500,00	57 500,00
Rakennusurakoiden vakuudet					
				2019	2018
Rakennusurakoiden vakuustalletukset ja pankkitakaukset				802 846,90	72 648,10
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt					
Kiinteistöjen uudisrakentamisen ja perusparantamisen menot				2019	2018
Arvonlisäveron palautusvastuu				6 706,05	10 177,61
Koulurakennuksen rakentaminen, sopimus Kuntarahoitus Oyj:n kanssa				8 000 000,00	
Yhteensä				8 006 706,05	10 177,61

Vuokravastuut					
		Konserni		Kunta	
		2019	2018	2019	2018
Toimitilojen vuokravastuut					
Seuraavalla tilikaudella maksettavat		598 569,64		521 987,52	
Myöhemmin maksettavat		2 027 860,70		1 642 170,57	
<i>Yhteensä</i>		2 626 430,34		2 164 158,09	
<i>siitä konsernin sisäiset</i>		1 094 161,64		880 578,00	
Maa-alueiden vuokravastuut					
Seuraavalla tilikaudella maksettavat		5 877,91		5 877,91	
Myöhemmin maksettavat		29 615,00		29 615,00	
<i>Yhteensä</i>		35 492,91		35 492,91	
Vuokravastuut yhteensä					
Seuraavalla tilikaudella maksettavat		604 447,55		527 865,43	
Myöhemmin maksettavat		2 057 475,70		1 671 785,57	
Yhteensä		2 661 923,25		2 199 651,00	
Leasingvuokravastuut					
LapIT Oy					
Seuraavalla tilikaudella maksettavat				52883,67	33732,85
Myöhemmin maksettavat				84346,87	43227,79
<i>Yhteensä</i>				137230,54	76960,64
Danske Finance Oy					
Seuraavalla tilikaudella maksettavat				14 412,80	10 069,32
Myöhemmin maksettavat				29 098,30	26 137,18
<i>Yhteensä</i>				43 511,10	36 206,50
Tukirahoitus Oy					
Seuraavalla tilikaudella maksettavat				10 761,42	13 118,76
Myöhemmin maksettavat				12 736,47	23 497,89
<i>Yhteensä</i>				23 497,89	36 616,65
Grenke					
Seuraavalla tilikaudella maksettavat				6 921,24	0,00
Myöhemmin maksettavat				15 049,98	0,00
<i>Yhteensä</i>				21 971,22	0,00
Kuntarahoitus Oy					
Seuraavalla tilikaudella maksettavat				3 247,40	0,00
Myöhemmin maksettavat				28 752,60	0,00
<i>Yhteensä</i>				32 000,00	0,00
Leasingvastuut yhteensä					
Seuraavalla tilikaudella maksettavat		176 581,99	126 752,46	88 226,53	56 920,93
Myöhemmin maksettavat		319 751,87	245 796,47	169 984,22	92 862,86
Yhteensä		496 333,86	372 548,93	258 210,75	149 783,79
Vuokravastuut yhteensä		3 158 257,11	372 548,93	2 457 861,75	149 783,79

Henkilöstöä koskevat liitetiedot				
Henkilöstön lukumäärä 31.12.2019 ydinprosesseittain				
			2019	2018
Elinvoimalautakunta			38	35
Hyvinvointilautakunta			270	271
Henkilöstö yhteensä			308	306
Henkilöstökulut				
			2019	2018
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot			11 180 577,33	10 528 558,41
Henkilösivukulut				
Eläkekulut			2 678 511,51	2 635 259,67
Muut henkilösivukulut			344 973,24	380 758,04
<i>Yhteensä tuloslaskelman mukaan</i>			14 204 062,08	13 544 576,12
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen			73 394,71	53 032,98
Henkilöstökulut yhteensä			14 277 456,79	13 597 609,10
Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut				
			2019	2018
Keskustapuolue			3 350,00	1 703,50
Kokoomus			1 084,00	586,00
Sosiaalidemokraattinen puolue			856,00	516,50
Vasemmistoliitto			1 784,50	909,00
Perussuomalaiset			446,50	194,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä			7 521,00	3 909,50
Tilintarkastajan palkkiot				
			2019	2018
Bdo Audiator Oy				
Tilintarkastuspalkkiot			12 686,85	3 669,45
Tilintarkastajan lausunnot			271,59	0,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät			12 015,23	7 288,39
Muut palkkiot			5 223,41	1 317,29
Palkkiot yhteensä			30 197,08	12 275,13

Konsernitilinpäätöksen laatimisperusteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä, kunnan osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty noudattaen uutta yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen laatimisesta. Yleisohjeen mukaan menetelmä vastaa keskeisiltä osin hankintamenetelmää.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Yhdistelemättömät yhteisöt

Osakkuusyhtiön Blue Ice Art Pello Oy:n toiminta on keskeytetty ja tilinpäätöstä ei ole laadittu. Asunto Oy Äijänmäen tilinpäätöstietoja ei ole yhdistelty.

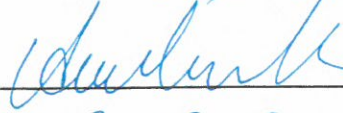
Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian edellisen tilikauden yli-/alijäämään on tehty muutoksia, vertailutietoja konsernitilinpäätökseen ei ole korjattu.

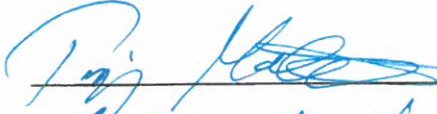
10. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Pellossa, 30 päivänä marraskuuta 2020

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Pellossa, 22 päivänä tammikuuta 2020

BDO AUDIATOR OY

